TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

OCAK : 1981

SAYI : 142

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU TOPLANDI

YÜKSEK HAKEM KURULUNA KUL VE BAŞOĞLU

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
YAYIN
ORGANIDIR

OCAK
1980
SAYI : 142

FİATI :
YURT İÇİ 25 TL.
YURT DIŞI 3 DM.

●

SAHİBİ :
TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN
İBRAHİM DENİZCİER

●

MÜESSESE
MÜDÜRÜ :
GENEL
TEŞKİLATLANDIRMA
SEKRETERİ
ORHAN ERÇELİK

●

SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
HÜSEYİN EMEKÇİOĞLU

●

İDARE VE YAZIŞMA ADRESİ :
TÜRK-İŞ
GENEL MERKEZİ
BASIN VE HALKLA
İLİŞKİLER BÜROSU
BAYINDIR SOKAK No. 10
17 91 34 - 18 10 09

●

DİZGİ VE BASKI :
DEMİRCİOĞLU
MATBAACILIK
17 30 51 - ANKARA

●

KAPAK VE MİZANPAJ :
GRAFİK STÜDYO S
29 70 46 - ANKARA

DERGİMİZ,
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

içindekiler

2	TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU TOPLANDI
8	TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU 'BİLDİRİSİ
10	TÜRKİYE'DE İSTİHDAM VE İŞSİZLİK
10	TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI İBRAHİM DENİZCİER'İN YENİ YIL MESAJI
12	KÖŞEMDEN KAYA ÖZDEMİR
14	SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SADİK ŞİDE'NİN YENİ YİL MESAJI
15	SAKATLARIN SOSYAL GÜVENLİĞİ O. NURİ TEKMAN
16	SENDİKALARDAN HABERLER
19	YENİ GELİR VERGİSİ YASASI YÜRÜRLÜĞE GİRDİ
20	«İKTİSADİ KALKINMA VE KOOPERATİFÇİLİK» SEMİNERİ
23	TÜRKYE'DE KONUT SORUNU NAMIK TAN
24	«SENDİKA - KOOPERATİF İLİŞKİLERİ» SEMİNERİ
27	SEYFİ DEMİRSOY İLKOKULU AÇILDI
28	HUKUK
30	M. SADİK SİDE'NİN ULUSLARARASI SAKATLAR YILI İLE İLGİLİ BASIN TOPLANTISI
32	EKONOMİK RAPOR
34	DIŞTA OLUP - BİTENLER
36	İÇTE OLUP - BİTENLER

sunuş

Ümit Pırıltıları...

Sayın Okurlarımız,

TÜRLÜ acıları ve sıkıntılarıyla geride bıraktığımız bir yıldan sonra içinde bulunduğumuz 1981'in, tüm dünya'ya ve Aziz Milletimize barış, mutluluk ve refah getirmesini diliyoruz.

YAŞADIĞIMIZ bu yılın, Türkiye ve Türk Milleti açısından taşıdığı anlam, iki yönden özellik taşımaktadır.

BIRINCİSİ ve en önemlisi, bu yılın «ATATÜRK YILI» seçilmiş olmasıdır. O Eşsiz İnsanın doğumunun 100. ncü yılının dünyada ve ülkemizde en görkemli şekilde kutlanması olayı, bize her bakımdan bir kuvvet ve kudret kaynağı olacaktır. Bu yönüyle 1981 yılı, Türkiye'nin aynı zamanda atılım yılı olmalıdır ve bu olguyu gerçekleştirmek hepimizin milli görevidir. «ATATÜRK YILI» Türkiye'nin «UĞUR YILI» olacaktır.

BİZ bu kutlama yılını yaşarken, Atatürk'ü bilemeyenler, O'nu içlerine sindiremiyenler, dahası, O'nun kurduğu Cumhuriyete ve Ülkesine ihanet içinde olan bahtsızlar da, belki bu mehabet karşısında hidayete erişebilirler. Öyle olanlar için tek kurtuluş yolu, budur...

IKINCİSİ, Türkiye 1981'e yeni bir yönetim ve yeni bir devlet anlayışıyla girmiştir. Adı askeri yönetim de olsa, çöküp batmak üzere olan bir devleti yeniden varetme arzusu ve demokrasi tutkusuyla iş başında olan yeni yönetim, sadece Türk Ordusuna has emsalsiz vasıflarıyla ağırbaşlı devlet yönetimi sınavında da, hür dünyanın ve Türkiye'nin dostu herkesin övgüsünü kazanmaktadır.

ULUSUMUZUN ve Silâhlı Kuvvetlerimizin Ordu - Millet kaynaşması içinde ülkeyi onarma çabaları, şüphesiz her geçen gün mutlu bir noktaya doğru ilerlemektedir. Devlet Başkanımız Sayın Kenan Evren'in, demokrasiye dönüş takviminin ilk ve önemli etabını ilân etmesi ise, bu mutlu yolun yönünü göstermeğe yeterlidir.

BUNUN yanında, yeni yönetimin ülke sorunlarına bakış açısı ve özellikle anarşi belâsının mihraklarına kadar inmek suretiyle yoketmeğe çalışması, milletin yüreğine su serpmektedir.

KÖKÜ kazınıncaya dek, anarşinin yokedilmesi çabalarında, bireylerin de güvenlik kuvvetlerine - bildiklerini çekinmeden söylemek açısından - yardımcı olması, kaçınılmaz bir yurt görevidir. Sayın Evren'in bir konuşmasında değindiği gibi, vatandaşların bu yolda korkmadan yardımcı olmaya başlaması, sevindiricidir.

AYRICA, hatâlı ve noksan görülen yerleri olsa bile, sosyal ve ekonomik hayatı yakından ilgilendiren birçok yasanın kısa sürede çıkarılması ve devletin, tam bir devlet gibi işlerliğe kavuşturulması, Türkiye'yi aydınlatmaya başlıyan «ÜMİT PIRILTILARI» dır.

GERÇEKLEŞTİRİLEN tüm bu güzel şeylerin yanında, hayat pahalılığı karşısında halkın yükünü hafifletici daha etkin önlemlerin de peyderpey alınacağına olan inancımızı korumaktayız.

YILLARIN birikimi olan sayısız sıkıntıların bir iki ay içinde giderilemiyeceğini idrak etmekteyiz. Fakat bu sıkıntıların giderilebilecek olanlarından bahsediyoruz. Ve memnuniyetle belirtmek gerekir ki, 12 Eylül 1980'den bu yana gün gün farkedilen ferahlık, her alanda da kendini gösterecektir.

DAHA aydınlık ve mutlu yıllar temenni ediyoruz.

SAYGILARIMIZLA...

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU TOPLANDI

●

TOPLANTIYI BİR KONUŞMAYLA AÇAN GENEL BAŞKAN İBRAHİM DENİZCİER, «ÜRETİMİN ARTTIRILMASI BİLİNCİNDEYİZ...» DEDİ

●

YÖNETİM KURULU TOPLANTISINA KATILAN ALTI BAKAN, BAZI AÇIKLAMALARDA BULUNDULAR

●

YÖNETİM KURULU AÇIKLAMASINDA İSE, ASGARİ ÜCRETİN ARTTIRILMASI VE ÇALIŞMA MECLİSİNİN TOPLANMASI ÖNERİLDİ

●

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, 23 Aralık günü Ankara'da toplandı ve yapılan çalışmalar konusunda bir açıklama yapıldı.

Dört gün süren TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Toplantılarına, Devlet Bakanı Mehmet Özgüneş, Çalışma Bakanı Turhan Esener, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Şahap Kocatopçu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Serbülent Bingöl ile Gençlik ve Spor Bakanı Vecdi Özgül de katılarak, bakanlık çalışmalarının özellikle işçi kesimini ilgilendiren noktalarında geniş açıklamalar yaptılar.

Yönetim Kurulu üyesi ve TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Sadık ŞİDE de, Sosyal Güvenlik Bakanı olarak yönetim kurulunun diğer üyelerine geniş bilgiler verdi ve sosyal güvenlik alanında ele alınan yasal düzenlemeleri anlattı.

DENİZCİER'İN KONUŞMASI :

Türk-İş Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER, Yönetim Kurulu Toplantısını bir konuşmayla açtı.

Basın mensuplarının da izlediği bu bölümde, Genel Başkan DENİZCİER, şunları söyledi;

«Bilindiği gibi, 12 Eylül'den önce parlamento kendisinden beklenen hizmetleri verememiş, Devlet Başkanımızı seçememiş, TÜRK-İŞ'in parlamentoda temsilcileri bulunan siyasi parti liderlerine vaki uyarılarına gereken ilgi gösterilmemiş, anarşi ve terör karşısında güçlü tedbirler alınamamış ve Türkiye bir iç savaş tehlikesi ile başbaşa bırakılmıştı.

12 Eylül yönetim değişikliği, parlamentonun feshine, siyasi partilerin ve bazı işçi kuruluşlarının çalışmalarının durdurulmasına, Anayasal bazı hakların da askıya alınmasına neden olmuştur.

ONURUNU TAŞIDIĞIMIZ TÜRK-İŞ TOPLULUĞU :

Faaliyetleri durdurulmayan kuruluşlar içinde şüphesiz en önemlisi temsil onurunu taşıdığımız TÜRK-İŞ topluluğudur. Konfederasyonumuz ve bağ-

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU TOPLANTISINA BASINDA DA GENİŞ YER VERİLDİ

Türk-İş Yönetim Kurulunun 3 gün sürecek toplantısı Ankara'da başladı

Denizcier «İşverenler sendikacılığı zaafa uğratacak bazı girişimler yapıyor»

GEÇTİĞİMİZ AY SONUNDA TOPLANAN TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU'NDA, GENEL BAŞKAN DENİZCİER AÇIŞ KONUŞMASINI YAPARKEN.

lı kuruluşlarımız, ufak - tefek istisnaları ile çalışmalarını sürdürme imkanını taşımaktadırlar. Milli Güvenlik Konseyi'nin bu şekildeki değerlendirmesini, kuruluşundan bu yana Konfederasyonumuzun sürdürmekte olduğu istikrarlı, tutarlı ve Atatürkçü çizgideki çalışmalarına bağlamak gerekir. TÜRK-İŞ, anarşiye bulaşmamanın, sokağa iltifat etmemenin, devleti tahribe hiçbir zaman yönelmemenin mükâfatını görmüştür. TÜRK-İŞ'e tanınan bu imkan, hiçbir zaman bir atıfet değildir.

12 Eylül'den sonra Sıkıyönetim Kanununda yapılan değişiklikler, Anayasa'da zorunlu görülen değişiklikler, hiç şüphesiz ülkenin refahı ve huzuru için işçilerin bazı temel haklarını da askıya almış bulunmaktadır. Bütün bu yapılanlar, devlet otoritesinin güçlendirilmesi ve ülkenin refah ve huzuruna yöneldiği sürece bir geçiş dönemi olduğu için Konfederasyonumuz tarafından anlayışla karşılanmaktadır. Milli Güvenlik Konseyi ve Devlet Başkanımızın, 12 Eylül ile ilgili ilk demecinde de açıklandığı üzere, Türk Silahlı Kuvvetleri terörün kökünü kazıdıktan, Devlet hayatı ile ilgili ciddi düzenlemeleri yaptıktan sonra, yeni bir müdahaleye gerek kalmayacak bir noktada demokrasiye geçişin vasatını hazırlamaktadır.

Hür sendikacılığın sadece çoğulcu demokrasilerde bulunduğunu söylemeye gerek yoktur. Ne var ki, önce devletimizin bütünlüğü ve milletimizin bölünmezliği gelmektedir. Devletin bütünlüğünü, milletın bölünmezliğini teminat altına alacak ve demokrasiye işlerlik kazandıracak düzenlemeleri ise, büyük bir dikkatle izlemek temel görevimizdir.

12 Eylül'den sonra, Türk Silahlı Kuvvetleri adına yönetime el koyan Milli Güvenlik Konseyi'nin kurduğu sivil hükümette TÜRK-İŞ Genel Sekreteri

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu toplantısına zaman zaman ilgili bakanlar da katıldı. Fotoğrafta, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Serbülent Bingöl, Çalışma Bakanı Prof. Dr. Turhan Esener, Sosyal Güvenlik Bakanı Sadık Şide ve Prof. Dr. Rıdvan Ege görülüyor.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu toplantısında Sanayi ve Teknoloji Bakanı Şahap Kocatopçu bakanlığı ile ilgili bilgi verirken. (Üstte)

Yönetim Kurulunun son gününde, Gençlik ve Spor Bakanı Vecdi Özgül de, Bakanlığı ile ilgili bazı açıklamalarda bulundu (Üstte)
TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyeleri, Mehmet Tezer, Kemal Özer, Emin Kul ve Fuat Alan toplantının açılışında. (Altta)

olan değerli arkadaşımızın da bakan olarak görevlendirilmesi, yasal düzenlemeler açısından önemli bir fırsatın TÜRK-İŞ topluluğu tarafından değerlendirilmesine vesile olacaktır.

İŞVERENLERİN HAKSIZ TUTUMU :

Terörle mücadelenin ağırlık kazanması, bazı sıkıntıların ortaya çıkmasına, sendikal çalışmaların aksamasına, bu arada bazı işverenlerin haksız ve insafsız çabalarını sergilendirmesine fırsat vermiştir.

Bu durum üzerine, devlet yönetimi ile temas kuran İcra Kurulumuz, temel konularda gerekli tedbirlerin alınmasını ilgili makamlardan istemiş bulunmaktadır. Bu taleplerimizin dikkate alındığını, gerek Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri, gerekse Sayın Başbakan'la yaptığımız temasların çok yararlı bir biçimde geliştiğini, huzurunuzda memnuniyetle kaydetmek istiyorum.

Sıkıyönetim Askeri Hizmetler Koordinasyon Kurulu'nun birçok yerde vaki gereksiz işçi çıkarmaları karşısında yayınladığı tebliğ, bu konuda yaptığımız sürekli taleplerin bir sonucu olarak gerçekleşmiştir.

Bu arada, asgari ücret komisyonunun toplanması, vergilerde yeni düzenlemeler yapılırken, özellikle asgari geçim indiriminin gerçekleştirilmesi, toplu iş sözleşmelerinin bu geçiş döneminde bitirilebilmesi, çalışma meclisinin toplantıya çağrılarak, çalışma hayatı ile ilgili yeni yasal düzenlemeleri gözden geçirmesi, işçi emeklilerinin durumunun iyileştirilmesi konusundaki taleplerimizle sendikal çalışmalarda Sıkıyönetim bölgeleri arasındaki farklı uygulamaların giderilmesi için yaptığımız istekler büyük bir anlayışla karşılanmış bulunmaktadır.

ÜRETİMİN ARTTIRILMASI BİLİNCİNDEYİZ :

Bunların yanında TÜRK-İŞ, ülkemizde üretim ve ihracat yönünden ciddi bir seferberliğe girişilmesi gereğinin bilinci içindedir. Her fırsatta belirttiğimiz gibi, üretimin arttırılması da, ihracatın geliştirilmesi de, tasarruf tedbirlerinin teşviki de işverenlerin işçi haklarına gösterecekleri saygı ve çalışma barışı ile doğrudan doğruya ilgilidir. Bu anlayışı kendilerinden beklemek hakkımızdır. Ancak, üzülerek ifade etmek istiyorum ki, işverenlerimiz bu geçiş döneminden yararlanarak, ülkemizdeki sendikacılığı zaafa uğratacak bazı girişimler yapmaktadırlar. Fakat bu girişimlerin gerek Milli Güvenlik Konseyi, gerekse Cumhuriyet Hükümeti tarafından dikkatle değerlendirilmekte olduğunu ve bu haksız taleplerin yerine getirilmeyeceğine olan inancımı belirtmek istiyorum. Çalışmalarımızın, en yararlı bir biçimde sonuçlandırılacağı şüphesizdir. Sizleri ve değerli basın mensuplarını saygılarımla selamlıyorum.»

YÖNETİM KURULUNDA BAKANLARIN KONUŞMALARI

Toplantıya katılan Devlet Bakanı Mehmet Özgüneş, «ATATÜRK'ÜN 100. DOĞUM YILDÖNÜMÜ» dolayısıyla yapılacak çalışmalar konusunda bilgi verdi.

TÜRK-İŞ'in de bu proğrama katılmasından duydukları memnuniyeti dile getiren Devlet Bakanı Mehmet Özgüneş, «TÜRK-İŞ'in her zaman Atatürkçü çizgide ve Atatürk ideallerine bağlı bir kuruluş olarak faaliyetlerini sürdürmesi, bize ayrıca kıvanç vermektedir.» dedi.

Atatürk'ün Doğum Yıldönümü Törenlerinin bu yıl Dünya çapında bir programla kutlanacağını da sözlerine ekliyen Özgüneş, bu konudaki Milli Komite'nin tabii Başkanlığını Devlet Başkanı Sayın Kenan EVREN'in yaptığı, kendisinin de Koordinasyon Kurulu Başkanlığına getirildiğini söyledi.

Devlet Bakanı Özgüneş, Yönetim Kurulunda yaptığı bu konuşmasından sonra, TÜRK-İŞ Yöneticilerinden de Konfederasyonun bu kutlama törenlerine nasıl bir programla katılacağı hususunda bilgi aldı.

DEVLET BAKANI MEHMET ÖZGÜNEŞ TE TOPLANTIDA ATATÜRK YILI DOLAYISIYLE TÜRK-İŞ'İN YAPACAĞI KATKILAR ÜZERİNDE DURDU. (ÜSTTE-

TOPLANTIYA KATILAN TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU ÜYELERİNDEN HÜSEYİN PALA, CEMAL ÇAVUŞOĞLU NEVZAT ÖZBAY, ZEKİ GEDİK VE AHMET KURT (ORTADA)

NECATİ TAŞKIN SERVET SOFUOĞLU ORHAN BALTA, HALİT MISIRLIOĞLU MUSTAFA BAŞOĞLU (ALTTA)

ESENER'İN TOPLU SÖZLEŞME YASASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMASI

Çalışma Bakanı Turhan Esener de, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu toplantısına katıldı ve yaptığı konuşmada, özellikle toplu sözleşmeleri düzenliyen geçici mahiyetteki yeni yasa hakkında bilgi verdi.

Bir basın mensubunun sorusuna karşılık bu açıklamayı yapan Çalışma Bakanı Prof. Dr. Esener, şunları söyledi :

«275 sayılı toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt kanununda gerekli değişiklikler yapılarak yürürlüğe konuluncaya kadar, yürürlük süresi sona ermiş bulunan işkolu veya işyeri toplu iş sözleşmelerinde yüksek hakem kurulu gerekli gördüğü değişiklikleri yapacak ve yeniden yürürlüğe koyacak. Bu kanunun uygulanmasında bir toplu iş sözleşmesinin sona ermiş sayılması için, sürenin dolması yeterli olacak, ayrıca fesih bildirimi yapılmayacaktır.

Toplu iş sözleşmelerinin, devletin ülke ve milleti ile bütünlüğü, millî güvenlik, kamu düzeni ve genel asayişe aykırı hükümleri ile kanunlarda suç sayılan fiilleri teşvik ve himaye eden hükümleri, teşmil edilemeyecek. Yürürlük süresi dolmamış toplu iş sözleşmelerinin bu gibi hükümleri de işçi ve işveren ve bunların meslekî teşekkülleri ile bölge çalışma müdürlüğü veya Çalışma Bakanlığı'nın başvurusu üzerine yüksek hakem kurulunca iptal edilecek.

Faruk Barut, Yaşar Doğualp ve İbrahim Öztürk toplantı sırasında

Toplantıya katılan diğer Yönetim Kurulu Üyeleri : Uğur Batmaz, Cevdet Selvi, Kemal Sarısoy, Hasan Basri Babalı ve Fevzi Baştürk (Üstte) Akif Keskin, Muammer Gür ön planda (Altta).

Toplu iş sözleşmelerinin ücret ve ücret ekleri ile sosyal yardımlara ilişkin hükümlerinde yapılacak değişikliklerde, ülkenin ve işletmenin içinde bulunduğu ekonomik durum, sosyal durum, geçinme indeksleri, vergi kanunlarında yapılan değişikliklerin gelirlerde meydana getirdiği fark ve fiilen ödenmekte olan ücretler ve diğer gelir unsurlarının genel seyri gözönünde tutulacak... Yüksek hakem kurulu, yeniden yürürlüğe koyduğu sözleşmelerde de, sözleşme süresi içinde gerekli gördüğü hallerde değişiklikler yapabilecek.

Toplu iş sözleşmesini yeniden yürürlüğe koyma işlemi için, işçi veya işveren yahut bunların meslekî teşekküllerinden biri veya kayyum tarafından, işyeri toplu iş sözleşmeleri için bölge çalışma müdürlüğüne, işkolu toplu iş sözleşmeleri veya bir bölge çalışma müdürlüğünün yetki alanını aşan işyeri toplu iş sözleşmeleri için Çalışma Bakanlığı'na başvurulacak. Başvurular, yüksek hakem kuruluna intikal ettirilecek. Bir işyerinde varsa işyeri ve işkolu iş sözleşmelerinin ikisininde yürürlük süresi sona ermedikçe, bunlardan birinin yeniden yürürlüğe konulması için yüksek hakem kuruluna başvurulamayacak, bu kanunun yürürlüğü süresince, görüşme çağrısı yapılamayacak ve yetki isteminde bulunulamavacak.

Bu kanun uyarınca yeniden yürürlüğe konulan toplu iş sözleşmesinden taraf işçi teşekkülünün üyesi olmayan işçilerin yararlanması, 275 sayılı kanunun, 7. maddesinin 3 numaralı bendi hükmüyle olacak.

Yürürlükte bulunan veya yenidenyürürlüğe konulan bir iskolu veya işyeri toplu iş sözleşmesi, Bakanlar Kurulu kararıyla tamamen veya kısmen yahut gerekli değişiklikler yapılarak o işkolunun tamamına veya bir kısmına yahut belirli işletme veya işyerine yaygınlaştırılabilecek. Kararı, Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girecek, teşmil tarihinin yürürlüğe girme tarihi, yürürlük süresi ve yapılan değişiklikle Bakanlar Kurulu tarafından belirtilecek.»

SANAYİ BAKANININ SÖZLERİ :

Toplantıya katılan Sanayi ve Teknoloji Bakanı Şahap Kocatopçu da özetle şöyle dedi :

«İşçi ve işverenler yurt çıkarlarında birleşip kendi çıkarlarını ikinci plana atarak bugünkü zor dönemde güçlüklerin üstesinden gelineceğine olan inancım tamdır.

Bu inançla bir sanayi bakanı olarak gerek müteşebbis ve sermayedar gerek yönetici, gerek işçi gerek tüketici, bu grupların menfaatlerini korumakla görevli bir kişi olarak mutluyum.

Tüketicinin menfaatini düşünmek, işsizlerin menfaatini düşünmek mecburiyetindeyiz. İşsizler grubu sahipsiz kalırsa bu ülkede huzur olmaz. Bu-

YÖNETİM KURULUNDAN BAŞKA BİR GRUP : YENER KAYA, ZEYNEL IRMAK. BİR İŞÇİ VAHAP GÜVENÇ VE ŞEVKET YILMAZ.

günün zor koşullarında bugüne kadar ihmal edilmiş olan bu dertlere çözüm yolu bulursak ne mutlu bize.»

ENERJİ BAKANININ SÖZLERİ

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu'nda konuşan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Serbülent Bingöl de şunları söyledi :

«Petrol, enerji konusunda en büyük derdimiz. Türkiye önümüzdeki yıl 18,5 milyon ton petrol tüketecektir. Bunun 2 milyon tonunu iç üretimden sağlıyacağız. Evvelce üç buçuk milyon ton olan iç üretim maalesef bu seviyelere düşmüştür. Araştırmaların gecikmesi ve üretimin gerilemesi dolayısıyla. Türkiyenin 1981 petrol ihtiyacını karşılayabilmesi için 4,5 milyar dolara ihtiyacı vardır. Bu miktar ülkenin bütün ihracatı ve yurt dışında binbir fedakârlıkla çalışan işçilerimizin gönderdikleri paranın da hemen hepsini götürüyor. Türkiye'nin birçok sorunu var. Kanaatimce bunların en önünde petrol arama ve üretme geldiği inancındayım. En ümitli bölgelerde petrol aramak başta gelen görevimiz olacaktır. Büyük masraf isteyen petrol arama işi aynı zamanda büyük riskli bir iştir. Ciddi çalışmalar yapabilecek kuruluşlara imkân tanınmalıdır. Petrol için, yeni kaynaklar bulunabilmesi için oldukça ümitliyim. Kısa vadede Türkiye'nin ihtiyacının yüzde 50'si ilâ yüzde 75'i arasındaki bölümün yerli üretimden sağlanacağı inancındayım. Böylece Türkiyenin ihracat ve diğer kaynaklardan elde edilen dövizi başka yatırımlara yöneltmek mümkün olacaktır.»

KÖMÜR ÜRETİMİ

Kömür üretimini diğer bir enerji kaynağı olarak ve Türkiye'nin su kaynakları yanında en büyük enerji kaynağı budur. Özellikle taşkömüründe oldukça büyük açığımız var. Türkiye'nin bugün ihtiyacı 5,8 milyon tondur. içinde bulunduğumuz yıl ancak 3,3 milyon ton üretilebilmiştir. Önümüzdeki yıl üretimi yüzde 20 dolayında artırmayı plânlıyoruz. Batı ülkelerinde personel başına yılda yapılan üretim 630 ilâ 960 ton arasında iken, Türkiye'de bu rakam 100 ton civarındadır, bunun çeşitli sebepleri vardır. Verim düşüklüğünde şahısları suçlamak istemiyorum, tesislerimiz eskimiştir, beklenen yatırımlar yapılamamıştır ve endüstrimiz bundan önemli ölçüde etkilenmektedir. Ve önemli miktarda da ithali için döviz ödemekteyiz. Linyit için daha ümitliyim. Bu yıl açığımız olmakla beraber, önümüzdeki yıl üretimde yüzde 50 bir artış, 1982 yılında yüzde 60 bir ilâve ile 1984 yılında bugün ürettiğimiz linyitin 4 katını üretebileceğimiz kanısındayız. Bugün 13 milyon ton olan üretimi 61 milyon tona çıkarabiliriz. Linyit kömürünün önemli tüketim alanları termik santrallerdir.»

GENÇLİK VE SPOR BAKANININ SÖZLERİ :

TÜRK-İŞ Yönetim Kururlu Toplantısında konuşan Gençlik ve Spor Bakanı Vecdi Özgül ise şöyle dedi :

«Gençlik ve Spor Bakanlığının iki ana faaliyeti var. Bunlardan biri özellikle spora yönelik faaliyettir. Bu faaliyet Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü bünyesinde yürütüyoruz. Bunun dışında daha çok okul kesimine yönelik teşkilâtlanmamız var. Gençlerimize okul seviyesinde boş vakitlerini değerlendirme imkanlarını araştırıyoruz. Ancak itiraf edeyim ki, işçi kesimi için bir teşkilâtlanmamız yok. Bu daha çok Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün kulüplere çeşitli yardımı şeklinde oluyor. Amacımız odur ki, işçi kesimine de hizmeti götürerek, özellikle işçilerimizin boş zamanlarını değerlendirmek, bu suretle aşırı akım faaliyetlerinin, kötü alışkanlıklarının işçilerimize bulaşmamasıdır. Kısa zamanda yapabileceğimiz işler arasında, BTGM kuruluş kanununda yer aldığı gibi belirli bir miktar işçi çalıştıran kuruluşların bazı zorunlu spor tesislerinin kurulması ve faaliyetlere kuruluşların destek olması gelmektedir. Ayrıca Uluslararası Spor müsabakalarına katılan işçi arkadaşlarımızın ücretli izinli sayılmaları konusunda çalışıyoruz.»

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU'nun AÇIKLAMASI

"işverenler işçi haklarına saygı göstermelidir."

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu açıklamasında ise şu görüşlere yer verildi :

Bu toplantıda, ülkemizi 12 Eylül'e getiren sebepler üzerinde bir defa daha ciddiyetle durulmuş, Türk Silahlı Kuvvetlerinin kendi emir ve kumanda zinciri içinde ve emirle bütün ülkede yönetime el koymasındaki sebepler değerlendirilmiştir.

Milli Güvenlik Konseyi adına Sayın Devlet Başkanınm ifade ettiği gibi, ülkemizde devlet otoritesini yeniden hakim kılabilmek, ülkeyi yaşanılır hale getirmek, can ve mal güvenliğini korumak ve Türk demokrasisini gerçek ve sağlam temeller üzerine oturtmak hiç şüphesiz büyük vatandaş topluluğunun da ciddi özlemi haline gelmişti.

Türk İşçi Hareketi, 12 Eylül olgusuna kısa zamanda demokrasiye geçiş konusunda gerek Devlet Başkanımızın, gerekse Konsey adına yapılan çeşitli açıklamalar ile Cumhuriyet Hükümetinin bu konuda zaman zaman yaptığı açıklamayı bir teminat olarak kabul etmektedir.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, hür sendikacılık ilkesinin de gerekli gördüğü bu düşünce tarzı ile olayları değerlendirmekte, 12 Eylül'den sonra, yurdumuzun en büyük işçi kuruluşu olarak Milli Güvenlik Konseyi'ne yardımcı ve destek olmayı bir vatanperverlik saymakta ve bu desteğin yukarıda belirlenen temel görüşle çelişmeden sürdürülmesi ve demokrasiye geçişin sağlanabilmesi için tarihi sorumluluğunun bir gereği olduğuna inanmaktadır.

Ülkemiz sivil yönetimlerde alışılmayan hızlı ve sürekli bir yasal düzenleme ile karşı karşıyadır.

Yeni yasal düzenlemeler yapılırken, temel haklardan geriye gidilmemeli ve bu hakların askıya alınmış olanlar da dahil, üzerinde titizlikle durulmalıdır. Buna karşılık geride bıraktığımız dönemlerde hak ve hürriyetlerin suistimal edildiği unutulmamalıdır.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik darboğazın zorlayıcı tedbirlerle ya da işverenlerin baskı metodları ile aşılamayacağı samimi kanaatini taşımaktadır. Türkiye, çok ciddi bir üretim ve ihracat seferberliği ve tasarruf gerekliliği ile karşı karşıyadır. Üretimi artırmak hiç bir zaman baskı ile mümkün olamaz. Üretimi artırabilmek için çalışma barışını köklü bir biçimde sağlamak, işverenlerin aşırı kâr hevesinden vazgeçerek, işçi haklarına saygı duymalarını temin etmek şarttır. Unutulmaması gereken en önemli nokta ise, işçi haklarının hür sendikacılıkla doğrudan doğruya ilişkili olduğu gerçeğidir.

Sendikaları veya sendikacıları yetkisiz ve etkisiz bırakarak işçi hakları korunamaz, üretimde artış sağlanamaz. Üretim artışını sağlayabilmek için, geçici bir kanunla düzenleneceği öngörülen Toplu İş Sözleşmelerinin süratle tamamlanmasında sendikaların temel fonksiyon ve görevlerini yerine getirebilmeleri için müsait ortamın süratle hazırlanmasında sayılamayacak kadar büyük yararlar vardır.

TÜRK-İŞ topluluğunun yıllardanberi üzerinde durduğu önemli konulardan birisi de vergi reformu ile ilgili talepleridir. Vergi kanunlarında yapılmakta olan düzenlemeler, vergilerin genelliği eşitliği ve adaletin temel prensibine aykırı olmamalıdır. TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, toplu sözleşmeler ile vergiler arasında bağ kurma gibi yanlış bir politikayı anlayamamakta, bu konunun üretime olan etkisini ilgili ve yetkililere hatırlatmada yarar görmektedir.

Asgari geçim indiriminin asgari ücret düzeyinde ve vergiden muaf olarak gerçekleştirilmesi konusunda yapılmakta olan çalışmaların TÜRK-İŞ'in istekleri doğrultusunda kesinlik kazanacağına olan inancımızı korumakla birlikte, toplu sözleşmelerini yapan işçilerin gelir vergisindeki yeni düzenlemeden eşitlik ve adalet ölçüsü içinde yararlandırılmalarını TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu ısrarla istemektedir.

Milli Güvenlik Konseyi'nin isabetle aldığı ve Askeri Hizmetler Koordinasyon Kurulu aracılığı ile yayınlattığı işten çıkarmalarla ilgili tebliğin TÜRK-İŞ topluluğunda memnuniyetle karşılandığı şüphesizdir. Ne var ki, bu uyarıya rağmen, kamu kuruluşlarında ve bazı özel sektör işyerlerinde işten çıkarmalar halen devam etmekte ve işsizliğin yaygın olduğu ülkemizde, yeni işsizlerin oluşmasına fırsat verilmektedir. Yarınlarından güven duyamayan insanların üretimde etkin olamıyacağı dikkatten uzak tutulmamalıdır.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, yasal düzenlemeleri de büyük bir dikkatle izlemektedir. Bu çalışmalarda, istişare ve TÜRK-İŞ adına görüş belirleme imkan ve fırsatları verilmelidir. Bu takdirde, toplumu tedirgin etmeyecek düzenlemeler yapılmasında TÜRK-İŞ'in etkin bir katkısı olacağı şüphesizdir. Sosyal güvenlik hakları dahil, bazı düzenlemelerin yarattığı tereddütlerin kısa zamanda giderilmesi, Yönetim Kurulumuzun en samimi dileğidir.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, halen yürürlükte bulunan asgari ücretlerin geçerliliğini yitirdiği ve yeniden tesbitinde ciddi zorunluk olduğu inancındadır. Asgari ücretlerin bir an önce tesbiti için asgari ücret komisyonu süratle toplantıya çağırılarak, asgari ücretler yeniden belirlenmelidir.

Diğer taraftan, çalışma hayatı ile ilgili yasal düzenlemelerin işçi, işveren, hükümet ve üniversite temsilcilerinin katılacağı Çalışma Meclisi'nden geçirilmesinde ve Çalışma Meclisinin bu maksatla toplantıya çağırılmasında zaruret vardır. TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, asgari ücret komisyonunun süratle toplantıya çağırılmasıyla, Çalışma Meclisinin Çalışma Bakanlığınca, çalışma hayatı ile ilgili yeni yasal düzenlemeler için toplantıya davet edilmesinde İcra Kurulunun yaptığı girişimleri onaylamış bulunmaktadır.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, ülkemizin içinde bulunduğu olağanüstü şartları ve bu olağanüstü halın gereklerini iyi bilmektedir. Bu bilincin ışığı altında sendikal faaliyetlerdeki tıkanıklığın giderilmesinde yarar görmektedir. Halen çalışmaları durdurulmuş bulunan işçi kuruluşlarının yönetiminde bulunanlarla ilgili soruşturma ve yargılamalar hiç şüphesiz sürdürülecektir. Bu kuruluşlardaki işçilerin hak ve çıkarları dahil olmak üzere, bütün işçilerin hak ve menfaatleri konusunda ciddi, ATATÜRK ideallerine bağlı ve yasalara saygılı çalışmalar yapılmasında yarar vardır.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, 1981 yılının Ulu Önder ATATÜRK'ün doğumunun 100 ncü yılı dolayısiyle bütün yurtta ve bütün dünyada eşsiz kumandan, Büyük Önder, Cumhuriyetimizin kurucusu Aziz ATATÜRK'ün genç kuşaklara daha iyi tanıtılması, O'nun yüzyıllar boyunca nadir yetişen dahilerden birisi olarak yurtta sulh, cihanda sulh felsefesini kalıcı eserler yolu ile topluma ve dünyaya anlatılması gerektiği inancındadır. Devlet Başkanımızın başkanlığında oluşan Milli Komite de alınan kararların hayata geçirilmesinde kendisine düşen görevleri TÜRK-İŞ topluluğu eksiksiz olarak yerine getirecektir.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, bu toplantı devam ederken Sayın Bakanların Yönetim Kurulu toplantısına katılarak, Bakanlıkları ile ilgili çalışmaları ve çalışma barışının sağlanması konusunda açıkladıkları düşünceler dolayısıyla müteşekkirdir. Tarafsız ve politik bir hüviyeti olmayan Cumhuriyet Hükümetinin Sayın Bakanları ile zaman zaman yararlı görüşmeler yapılmasının, bu ilişkilerin Hükümet iş başında kaldığı sürece sürdürülmesini hem işçilerin haklarını daha iyi koruyabilmek, hem de ülkenin muhtaç bulunduğu huzur ve sükunun sağlanmasına yardımcı olabilmek açısından faydalı görmektedir.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, yoğun bir biçimde sürdürülen çalışmaların izlenebilmesi, gerekli önerilerin yapılabilmesi için, üç ayda bir yapılan toplantılarını bundan böyle her ay yapma kararını da almış bulunmaktadır.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, ATATÜRK'ün çağdaş dünyada, hayranlık uyandıran kadın - erkek eşitliği konusunda aldığı ya da aldırdığı yasal tedbirlere paralel olarak, TÜRK-İŞ bünyesinde de bir «Kadın İşçiler Bürosu» kurulması, gençlik sorunlarına ağır verilerek, «İşçilerimiz ve Gençlerimiz» için sportif faaliyetlerin özendirilmesi gerektiğine de inanarak, bu konuda da İcra Kurulunu görevlendirmiştir.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, bir türlü önlenemeyen, hızı ve nefesi kesilemeyen enflasyona karşı çalışanları koruyabilmek için, hür kooperatifçilik hareketinin teşvik edilmesi, TÜRK-İŞ bünyesinde bir kooperatifçilik ünitesi kurulması ve kooperatifçiliğin bütün ülkede yaygınlaştırılması gerektiği sonucuna varmıştır. Bu nedenle, bir taraftan tüketim kooperatifleri ve üst birliklerinin kurulması için ciddi girişimler yapılırken, öte yandan konut ve endüstriyel yatırım kooperatiflerinin kurulması ve ciddi bir biçimde geliştirilmesi de ısrarla takip edilecektir. Üretici kooperatiflerin tüketim kooperatifleri ile işbirliği yapmaları imkanları araştırılacak ve ülke hayat pahalılığının ezici baskısından kurtarılmağa çalışılacaktır.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, Yüce Önder ATATÜRK'ün eğitime ve bilime verdiği büyük önemin işçi kesiminde de değerlendirilmesi ve 1981 yılında sakatların eğitimi, sendikal eğitim, mesleki ve teknik eğitim, okuma - yazma seferberliği gibi konularda daha yoğun bir çalışma yapılması ve İcra Kurulunun hazırladığı programların uygulama alanına konulmasını da kabul etmiştir.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, ülkemizin içinde bulunduğu zor şartları ve olağanüstü durumu gözönünde bulundurarak, devletimizin bütünlüğü, milletimizin bölünmezliği ve yurdumuzun içinde bulunduğu ekonomik sıkıntıların giderilebilmesi için, çalışma barışının taşıdığı büyük önemi ilgililerin dikkatlerine sunmada yarar görmektedir.

Çalışma barışı, işçilerin temel haklarını çiğnemeden sendikaların hür bir toplum içindeki etkinliğini kabul ederek işçi ve işveren kuruluşları arasında sağlıklı bir dialogu başlatıp geliştirerek sağlanabilir.

İşverenlerimizin işçi haklarına yönelik kısıtlama önerilerinden, demokrasinin temel kurumlarından birisi olan güçlü sendikacılığı sağlayacak yerde önleyecek girişimlerden vazgeçmelerini, üretim ve ihracat seferberliğinde işçi ve işveren kuruluşlarına düşen tarihi görevin idrak ve sorumluluğu içinde bulunmaları gerektiğini hatırlatmada yarar görmektedir.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, Türk Devletini içten ve dıştan kuşatan tehlikelerin elbirliği ile milletçe birlik ve beraberlik şuuru içinde bertaraf edilebileceğine olan inancını yeniden kamuoyuna duyurmakta ve büyük Türk Devletinin içinde bulunduğumuz olağanüstü şartları bertaraf ederek demokrasiye işlerlik kazandırmada bütün dünyaya örnek olacağı inancını muhafaza etmektedir.

TÜRKİYE'DE İSTİHDAM ve İŞSİZLİK...

Türkiye, 1978 ve 1979 yıllarında OECD ülkeleri arasında yüzde 13,6 ve yüzde 14.0 gibi en yüksek işsizlik oranlarını kaydeden ülke olmuştur.

Türkiye'de işsizlik sorunu en önemli ve devamlı sorunlardan birini teşkil etmekle beraber son yıllarda bir taraftan düşük kapasiteyle çalışma mecburiyeti ve diğer taraftan yatırımlarda başgösteren reel gerilemeler, işsizliğin daha da yaygınlaşmasına ve işsizler sayısının giderek artmasına yol açmıştır. Bu nedenledir ki 1977 yılında 2,1 milyon dolayında olan işsiz sayısı 1979'da 2.3 milyonu aştı. Bu olumsuz gelişmenin 1980 yılında da sürdüğü tahmin ediliyor.

Tarım sektöründe işsiz sayısının giderek azalmasına karşılık tarım dışı kesimlerde işsizlik sayısı giderek büyüyor. Bu durum gerçekte kırsal alanlardan kentlere göçlerin hızlanmış olmasından kaynaklanıyor. Bu nedenle tarım kesiminde işsizlik oranı düşerken tarım dışı kesimde bu oran büyüyor. 1977 - 1979 döneminde Tarım kesiminde işsizlik oranı yüzde 8.1'den yüzde 7.7'ye düşerken aynı dönemde genel işsizlik oranı yüzde 13.1 den yüzde 14'e yükseldi.

Aşağıdaki tabloda bu durum ayrıntılı şekilde gösteriliyor.

	1977	1978	1979	Haziran 1980
Nüfus	42.602	43.785	44.995	46.238
Faal nüfus	23.730	24.426	25.139	25.506
İşgücü arzı	16.180	16.429	16.670	16.885
Topl. istihdam	15.063	14.205	14.370	14.378
Tarım	8.360	8.365	8.370	8.390
Sanayi	1.857	1.897	1.925	1.912
İşsizlik	2.117	2.224	2.340	2.507
İşsizlik Oranı %	13.10	13.55	14.06	14.85

Genel Ekonomik Göstergelerden de anlaşılacağı üzere Türkiye 1980 yılına gelirken kalkınma hızı üretim ekonomide yapısal değişmeler, yatırımlar tasarruf ve istihdam konularında endişe verici bir gelişme izlemekteydi, 1980 yılında uygulanan ekonomik politikalar, bu sorunlara çözüm yolları getirdikleri derecede başarı kazanacak.

TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI DENİZCİER'İN YENİ YIL MESAJI :

"Yeni yılda üretim seferberliği yapmalıyız..."

TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER, yayınladığı mesajda, yurt içindeki ve yurt dışındaki işçilerimizle Kıbrıs'lı soydaşlarımızın yeni yılını kutladı.

Yeni yıl mesajında, geçen yıl cereyan eden önemli iç ve dış olayların bir değerlendirmesini yapan TÜRK-İŞ Genel Başkanı DENİZCİER, şunları söyledi :

«Yeni bir yıla girerken, dünyamızın 1980 yılı içinde karşı karşıya kaldığı olayları, ülkemizin içinde bulunduğu durumu özetle değerlendirmek istiyorum.

Hatırlanacağı üzere, 1980 yılı, dünyanın çeşitli ülkelerinde ekonomik, sosyal ve politik krizlerin yoğunlaştığı bir dönem olarak anılacaktır.

1980 yılı içinde, OPEC ülkeleri petrol fiyatlarını diledikleri ölçülerde daha da arttırarak, özellikle gelişmekte olan ülkelerin kalkınma hızını ters yönde etkilerken, sanayileşmiş ülkeler de petrol fiyatlarına yapılan zamları kendi sanayi mamullerine yansıtarak kârlarını koru - muşlar, böylelikle gelişmekte olan ülkelerin satınalma gücünü darboğaza sokmuşlardır.

Petrole yapılan bu zamlar küçümsenecek bir olgu şeklinde kabul edilemez. Dünya bu zamlardan büyük ölçüde etkilenmek tedir. Sanırım ki, yeni yıl bu

konuya çözüm aranması için ciddi tedbirlere başvurulan bir dönem olacaktır.

ÖNEMLİ DIŞ OLAYLAR

Diğer taraftan geçtiğimiz yılın en önemli iki dış olayı hiç kuşkusuz Afganistan'ın Sovyetler Birliği tarafından işgali ve Polonya'daki işçi direnişlerinin bir ölçüde başarıya ulaşmış olmasıdır.

Bunun yanısıra, Ortadoğudaki savaşın akıl almaz bir biçimde sürdürülmesi, emperyalist devletlerin Ortadoğu üzerindeki isteklerine zemin ve fırsat hazırlanması, üzerinde durulacak bir başka olaydır.

Ayrıca, Birleşmiş Milletlerin çeşitli zamanlarda aldığı kararlara rağmen, bağımsız bir Filistin Devletinin kurulamamış olmasını, bu bölgedeki yeni bir krize neden sayılacak bir olay şeklinde nitelendirmek mümkündür.

ÜLKEDE YÖNETİM DEĞİŞİKLİĞİ

Bütün bunların ötesinde geçtiğimiz yıl ülkemizde cereyan eden en önemli olay, hiç şüphesiz Yönetimin el değiştirmesi ve sağlıklı bir demokrasi için bir süre demokratik hakların askıya alınması gerçeğidir.

Türkiye siyasi partiler arasındaki dialoğ kopukluğunun ve uzlaşmaz tutumun sürmesi yanında, teröre karşı etkili önlemler alınamayışının da bir sonucu olarak askeri yönetimin iş başına gelmesi olgusu ile başbaşa kalmıştır.

Türk Silâhlı Kuvvetlerinin emir ve kumanda zinciri içinde ve emirle yönetime el koyması, şüphesiz dünya çapında bir olaydır. Türk Silâhlı Kuvvetleri adına Milli Güvenlik Konseyi ve Devlet Başkanı Sayın Kenan EVREN'in yaptığı ilk açıklamada köklü tedbirler alınıp terörün kökü kazındıktan sonra, sağlıklı bir demokrasiye geçileceği taahhüt edilmiştir. Bu beyan, yönetimin milletçe desteklenmesine ve alınacak tedbirlerin dikkatle izlenmesine vesile olmuştur.

Gerçekten de, sivil idareler zamanında bir türlü yapılamayan ve siyasi çekişmeler yüzünden gerçekleştirilmesi mümkün olamayan reform yasaları peşpeşe çıkmaktadır.

İŞÇİ HAKLARI VERİLMELİDİR

Ülkemizin içinde bulunduğu olağanüstü şartlar dikkate alınırsa, bazı temel hak ve hürriyetlerin bir süre askıya alındığı bir dönemi yaşıyoruz. Çalışma hayatı ile ilgili yasaların diğer yasalaral birlikte ele alınıp düzenlenmek istendiği bu dönemde, işçi haklarının kısıtlanmamasını özellikle normal döneme geçişte hür sendikacılığın işlerliğini koruyacak düzenlemelere gidilmesini istemek en tabi hakkımızdır.

Türkiye, içinden geçmekte olduğumuz ekonomik dar boğaz nedeniyle çok ciddi bir üretim ve ihracat seferberliği ile karşı karşıyadır. Üretimin arttırılması, TÜRK-İŞ Topluluğunun üzerin de durduğu en önemli sorundur. Ne var ki, zorla üretim arttırmanın mümkün olamıyacağı gerçeğini hatırlamak ve işverenlerin bazı haksız ve yersiz isteklerinin gerçekleşmesine fırsat vermemek, bu konuda uyarı görevini yerine getirmek, TÜRK-İŞ yönetiminin temel görevi olmaktadır. Bu görevi, noksansız sürdüreceğiz.

Geçtiğimiz yıl içinde, toplu iş sözleşmelerini bitirebildiğimiz işyerleri olmuş, ancak bitirme noktasına getirip yönetim değişikliği nedeniyle tamamlaya madığımız toplu iş sözleşmelerinin geciktirilmemesi sabırla bekleyen ve büyük bir geçim sıkıntısı çekmekte olan işçilerimizi ferahlatacaktır. Şimdi, yeni yılda en önemli işimiz, bitirilemeyen bu sözleşmelerin yeni yasal düzenleme ile ve Yüksek Hakem Kurulu aracılığı ile tamamlanması olacaktır.

GENEL BAŞKAN DENİZCİER, YENİ YIL MESAJINDA İŞÇİ SORUNLARINA DEĞİNDİ.

ÇALIŞMA MECLİSİ TOPLANMALIDIR

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu bildirisinde de belirlendiği üzere, çalışma hayatını ilgilendiren sorunların Çalışma Meclisinin süz gecinden geçmesi, asgari ücretlerin yeniden belirlenmesi, kıdem tazminatı alacaklarının devletin, imkânları ölçüsünde süratle ödenmesinin sağlanması ve sendikal çalışmalardaki tıkanıklığın giderilmesi, konuları bizi bekleyen görevler arasındadır.

Milli Güvenlik Konseyi ve Cumhuriyet Hükümeti ile bu konularda yapılacak temasların, anlayışla ve olumlu sonuçlara bağlanacak bir biçimde değerlendirileceğini ümit ediyorum.

VİZE VE KIBRIS SORUNU

Tüm bunların dışında geçtiğimiz yıl içinde başta Federal Almanya olmak üzere, çeşitli ül-

kelerin Türkiye'ye vize uygulaması haksız bulduğumuz ve üzerinde önemle durduğumuz sorunlardan biri olmuştur.

Halen birbuçuk milyonu aşkın yurttaşımızın, emek gücü ile ekonomisine büyük katkı sağ iadığı Federal Almanya ve diğer dost ülkelerin bu haksız uygulamadan vaz geçmeleri için giriştiğimiz ulusal ve uluslararası düzeydeki çabalarımızı önümüzdeki yıl da sürdüreceğiz.

Kıbrıs sorununa, kalıcı ve barışçı bir çözüm yolu bulunabilmesi için Toplumlararası görüşmelerin olumlu bir yönde sürdürülmekte olduğunu memnuniyetle görüyoruz. Gelecek yıl için temennimiz odur ki, Kıbrıslı soydaşlarımız haklı oldukları özgürlük ve ekonomik kalkınma çabalarını yoğun bir biçimde sürdürerek, arzu edilen devlet yönetimine ulaşsınlar.

YENİ YILDA DİLEKLERİMİZ

1981 yılına girerken, ülkemizde can ve mal güvenliğinin tam anlamı ile sağlanması, yeni yasal düzenlemelerin bitirilmesiyle sağlıklı bir demokrasiye ortam hazırlanması, demokrasiye geçişte bir aşama olarak Kurucu Meclisin bir an önce teşkili yoluna gidilmesi çalışma barışının eksiksiz sağlanarak üretimin artırılması, çalışanların haklarının titizlikle ve hakkaniyet ölçüleri içinde korunması, emekli vatandaşlarımız arasında ayrıcalık yapılmaması, Ulu Önder ATATÜRK'ümüzün doğumunun 100 ncü yıldönümünün coşku ile kutlanması, Milli Birlik ve beraberliğimizin yeniden sağlanması en içten dileğimdir.

Bu duygularla yurt içinde ve dış ülkelerdeki işçilerimizin, emeklilerimizin, Kıbrıslı soydaşlarımızın, büyük milletimizin ve sonuç olarak tüm insanların yeni yıllarını barış, özgürlük, adalet ve açlık tehlikesinden uzak bir yıl olması dileği ile kutluyor, TÜRK-İŞ Topluluğu adına saygılar sunuyorum.»

ATATÜRK YILI...

Ulu Önder ATATÜRK'ün doğumunun yüzüncü yıldönümü bütün yurta ve UNESCO'nun öncülüğü ile dünyanın çeşitli ülkelerinde ATATÜRK yılı olarak kutlanacaktır. Bu kutlamalara 5 Ocak tarihinde Devlet Başkanımız Orgeneral Sayın Kenan EVREN'in Türkiye Büyük Millet Meclisinde yaptıkları veciz bir konuşma ile başlanmıştır. Sayın Devlet Başkanı Türkiye Büyük Millet Meclisinde konuşmalarını yapmadan önce Anıtkabir'i kalabalık bir heyetle birlikte ziyaret ederek saygı duruşunda bulunmuşlar ve Anıtkabir özel defterine düşüncelerini kaydetmişlerdir. Sayın Devlet Başkanının yaptıkları konuşma Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu aracılığıyla yurt içine ve yurt dışına yayınlanmış bulunmaktadır. Bu konuşma üzerinde bizim fikir yürütmemiz elbette söz konusu olamaz. Tarihi bir belge niteliğini taşıyan bu veciz konuşmanın muhatapları ve bu konuşmadan ders almaları gereken kişiler, kurumlar, yöneticiler ve bazı yurttaşlar vardır.

Sayın Devlet Başkanımızın konuşmalarında Ulu Önder ATATÜRK'ü, ATATÜRK ün hayatıyla ilgili gelişmeleri anlatırken ortaya koyduğu temel düşünce ATATÜRK'çü bir düşüncedir. Daha açıkçası son Türk devletini kuran ve devletin şeklini Cumhuriyet olarak belirleyen Ulu Önder'in fani bir insan ömrüne sığması mümkün olmayan büyük başarılarını düşüncelerini şu anda devletimizin başında bulunan ve ATATÜRK'le aynı okuldan yetişme askerlik mesleğini seçme mazhariyetini taşıyan Sayın Devlet Başkanın dan çok veciz bir biçimde dinlemiş bulunuyoruz.

ATATÜRK, herşeyden önce yetiştiği ocak itibariyle eşsiz bir kumandan, eşi bulunmayan bir askerdi. Askerlik hayatı boyunca başarıdan başarıya ulaşma denilebilir ki, sadece bu Büyük Önder'e nasip olmuştur. ATATÜRK katıldığı savaşlardan hep zaferle çıkmıştır. Anafartalar'dan tutunuz, Türk devletinin yeniden kurulmasına sebebiyet veren Başkumandanlık Meydan Muharebesine kadar ATATÜRK'ün katıldığı her savaşın sonu zaferle bitmiştir. Ama ATATÜRK, askeri dehasının yanında çağımızın en büyük devlet adamı ve bunun tabii bir sonucu olarak barışı herkesten çok seven barışçı düşünceye, yapıya sahip bir devlet yöneticisiydi. ATATÜRK, «yurtta sulh, cihanda sulh» sözünü söylerken bu barışçı karekterini ortaya koymuş ve meseleleri barışçı bir biçimde çözüme kavuşturulmasını gerçekten arzuladığını bütün cihana ispatlamış, son yüzyılın yetiştirdiği en büyük Türk olarak anılacaktır.

ATATÜRK, bu vasıflarının yanısıra çağdaş düşünceye sahip bir insandı. Dinimizin son ve ekmel din olduğunu o herkesten iyi biliyordu. Dinin gelişmeye engel olmadığını özellikle İslâm Dininin gelişmeye, yücelmeye ve çağdaşlaşmaya mani bir tarafı bulunmadığını dini bilgileriyle de ortaya koyuyor insanlığın İslâmi inançlar içinde mutlu olabileceğini kesinlikle bir düşünce tarzı olarak sergiliyordu. Türkiye Büyük Millet Meclisini açarken de Birinci Büyük Millet Meclisi çalışmalarını sürdürürken de Erzurum ve Sivas Kongrelerini toplarken de vatanperver din adamlarından yararlanmasını bilmiş, onlarla yanyana çalışmaktan haz duymuştur.

ATATÜRK, İslâm Dininde sonradan hurafelere, batıl inançlara yer verilmesini doğru bulmuyor, tarlada kocası ile birlikte hiçte örtünmeden edebiyle ve alınterini tarlaya dökerek ürün almayı beceren Türk Kadınından ibret alınmasını istiyordu. Onun nazarında kadın erkek eşitliği sözde kalmamalı, kadınlarımız kendi becerileri, nitelikleri ve nicelikleri dikkate alınarak toplum içinde hakları olduğu yere ulaşabilmeli idiler. ATATÜRK'ün henüz batı dünyasında kadınlar için seçme, seçilme hakkı tartışılırken Türk kadınına seçme ve seçilebilme hakkı verilmesine öncülük etmesinin temel sebebi hiç şüphesiz bu insani duyguda yatar. Birleşmiş Milletlerin O'nun yıllarca önce kabul ettiğini yıllarca sonra kabul etmesi herhalde bir tesadüf değildir. Bugün Türk toplumunda kadınlarımız, kızlarımız çeşitli meslek dallarında çalışabiliyor yükselebiliyor yetersiz kalsalar da meclislerde normal dönemlerde milletvekilliği görevini yapabiliyorlarsa bunu ATATÜRK'e borçludurlar.

Türkiye'nin ilk kadın rektöre sahip bulunması, ilk kadın Bakan'a sahip bulunması da ATATÜRK'çü düşüncenin bir ürünüdür. ATATÜRK, ekonomide de, politikada da, sanatta da önderdir. ATATÜRK'ün dünya ekonomisini zamanında isabetle teşhis edip karma ekonomi politikasını benimsemesi O'nun bu alandaki dehasının işaretidir. ATATÜRKçü düşünceye yatkın olanlar bu inancı yürekten benimseyenler ne batı toplumlarının insanı robotlaştıran emperyalist düşüncelerle ne de komünist alemin insanı köleleştiren düşünce tarzına itibar etmezler, edemezler. ATATÜRK hiç şüphesiz Türk'lük aleminin yetiştirdiği en büyük milliyetçilerden birisidir. Türk milletinin büyük millet vasfını en iyi bilen ve değerlendiren müstesna insan da odur. ATATÜRK milletimiz ne Bolşevik, ne komünist bir millet olacaktır. Biz, dinine hürmetkâr, milliyetperver bir toplumuz derken milletin öz mayasını karakterini ortaya koymaktadır. ATATÜRK'ün sosyal politika anlayışı ise çok daha dikkat çekicidir. O daha Kurtuluş Savaşı yıllarında Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplantıları sürerken devletin şekli henüz belirlenmemişken bile emeğe değer vermesini çalışan insanların alın terini iyi değerlendirmek için yasaların yapılmasını emretmiş bir devlet adamıdır. Cumhuriyet kurulduktan sonra iş Kanunu yürürlüğe girerken ülkemizin gelecekte yaşayacağı sıkıntıları çalışanların çekecekleri geçim meşakkatlerini düşünerek kıdem tazminatı müessesesini kanuna koyduran da O'dur.

İlk İktisat Kongresine işçilerin katılmalarını sağlayan, onların düşüncelerine yer ve değer veren tek partili dönemlerde zaman zaman tezgâhından alarak bazı işçileri, ustaları meclise götüren ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin yapısında emeğin temsilcilerinin bulunmasını arzulayan da O'dur. Nitekim ATATÜRK'çü düşünce geliştikçe demokrasi arızalarına, geçirdiği bunalımlara rağmen inkişaf ettikçe Millet Meclisine işçi temsilcileri de seçim yoluyla girmeye başlamışlar ve bunların bazıları başarılı hizmetleri vererek Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirlerini toplamışlardır. ATATÜRK'çü düşüncenin işçi kesiminde en büyük kuruluşu hiç şüphesiz TÜRK-İŞ'tir. TÜRK-İŞ, daha kuruluşunda ATATÜRK ideallerine sarsılmaz bağlılığı Anatüzüğüne kesinlikle monte etmiş ve ATATÜRK inancı ile ATATÜRK sevgisi ile dopdolu önderleri, liderleri sayesinde sokağa itibar etmemiş, devleti tahribe yönelmemiş ve bu yönüyle de her dönemde devlet yöneticilerinin ve bunların üstünde büyük milletimizin takdir ve iltifatlarına mazhar olmuştur. ATATÜRK yılı dolayısıyla TÜRK-İŞ topluluğunda da bazı çalışmalar sürdürülmekte ve bu çalışmalara Uluslararası nitelik kazandırılmağa gayret sarfedilmektedir. Devlet Başkanımızın vakûr ve veciz konuşması Türk devletinin bundan böyle ATATÜRK çü düşünce ve inanca sahip insanlara emanet edileceğini kesinlikle ortaya koyması içimize huzur vermiştir. Bu huzurla yarınki kuşakların ATATÜRK sevgisiyle dolu kuşaklar olarak yetiştirileceğine inanıyor ve ATATÜRK yılının kutlu olmasını içtenlikle diliyorum.

SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VE TÜRK-İŞ GENEL SEKRETERİ M. SADIK ŞİDE'NİN YENİ YIL MESAJI :

"Yurtdışındaki işçilerimizin sorunlarını halle çalışıyoruz..."

Sosyal Güvenlik Bakanı ve TÜRK-İŞ Genel Sekreteri M. Sadık ŞİDE, yeni yıl mesajında şu görüşlere yer verdi :

«Ülkemizde genel düzenleme çalışmaları sürdürülürken bir taraftan da yurtdışında çalışan vatandaşlarımızın sosyal güvenlikleri ile ilgili mevzuat ele alınmış ve bir takım hazırlıklar ve ön çalışmalar yapılmıştır.

Bildiğiniz gibi daha önce yurtdışında geçen hizmet sürelerinizin emeklilik açısından değerlendirilmesi ile ilgili bir yasa çıkarılmıştır. Hükümetimiz, bu yasadan faydalanmak isteyip, ancak çeşitli nedenlerle süresi içinde başvuruda bulunamıyan vatandaşlarımızın mağduriyetini önlemek için 26 Eylül 1980 tarihinde sona eren başvurma süresinin 1 yıl daha uzatılmasını kararlaştırmıştır. Bu konudaki yasal düzenlemenin de kısa sürede sonuçlanacağını umuyorum.

Öte yandan, 2147 sayılı bu yasanın bir takım aksayan yönlerinin bulunduğu bir gerçektir. Bu aksaklıkları gidermek amacıyla yeni bir değişiklik tasarısı üzerinde çalışıyoruz.

Bugün yurtdışında çalışan vatandaşlarımızın bir çoğunun bulunduğu ülkelerle, sosyal güvenlik sözleşmeleri imzalanmış, vatandaşlarımızın sosyal güvenlik hakları teminat altına alınmıştır. Ancak, geçen zaman içinde bunların yetersiz kaldığı da bir gerçektir.

Türkiye ile aralarında sosyal güvenlik sözleşmesi bulunan ülkeleri bir kere daha tekrar etmek istiyorum : İngiltere, Federal Almanya, Hollanda, Belçika, Avusturya, Fransa, İsviçre, Danimarka, Libya, İsveç, Norveç, Kıbrıs Türk Federe Devleti.

Bu sözleşmeler, vatandaşlarımızın çalıştıkları ülkelerin yurtaşlarıyla sosyal güvenlik bakımından eşit işlem görmeleri, bu ülkelerdeki kazandıkları hakların, Türkiye'ye dönmeleri halinde de devam etmesi, her iki ülkede geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesi gibi temel haklar sağlamıştır.

Hükümet olarak, bir yandan sosyal güvenliği yurt içinde ve dışında çalışan vatandaşlarımıza ulaştırırken, daha önce götürdüğümüz hizmetlerin aksayan tarafları var mı? Bunların üzerinde de hassasiyetle durmaktayız. 1981 yılı başından itibaren sosyal güvenlik alanını genişletirken daha önce yapılan işlerin günün şartlarına uydurulması amacıyla ıslahına gideceğiz.

Yeni yılda hepinize mutluluk ve güvenli günler dilerken, saygılar sunarım.»

sosyal güvenlik...

sakatların sosyal güvenliği

OSMAN NURİ TEKMAN
TÜRK-İŞ SOSYAL GÜVENLİK UZMANI

Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 60 ıncı maddesine 26.5.1976 tarihinde 1992 Sayılı Kanun ile eklenen (E) bendinin «50 yaşını doldurmamakla beraber en az 20 yıldan beri sigortalı bulunan ve bu süre içinde en az 5.000 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olan ..... vergi mükellefi olmayan sakat erkek işçilere istekleri halinde yaşlılık aylığı bağlanır.» hükmü ile, Uluslararası Sakatlar Yılı olan 1981 yılından, dörtbuçuk yıl önce Sosyal güvenlik alanında sakatlar için özel hüküm getirilmişti.

Bugün, Sakatlar Yılının ilk günü yürürlüğe giren, 31.12.1960 gün ve 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2361 Sayılı Kanun ile, yukarıda bahsedilen özel hüküm, otomatikman yürürlükten kalkmıştır.

Zira vergi mükellefi olmamayı sağlayan, 193 Sayılı Kanun'un «dilsiz, mefluç, iki gözü kör, el ve ayaklarının ikisinden veya birinden mahrum, birini veya ikisini kullanamıyacak derecede el ve ayakları sakat bulunan hizmet erbabının ücretleri» fıkrası, artık yasanın «Aşağıda yazılı ücretler gelir vergisinden istisna edilmiştir» hükmünü içeren 23 üncü maddesinden çıkmıştır.

Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın ŞİDE, 1981 Uluslararası Sakatlar Yılı dolayısıyle 29.12.1980 günü düzenlediği basın toplantısında «Bir parmağı olmayan, ya da ayak parmağından biri kusurlu olan hiç vergi vermiyordu. Oysa, normal insanlar gibi çalışmışlar, onlarla aynı düzeye gelmişler ve onlardan daha çok para kazanmışlar, ama, gözle dahi görülmeyecek, farkedilmeyecek sakatlıklarını kanunun boşluğundan yararlanarak kendi lehlerine kullanmışlardır» demiştir.

1981 yılına kadar yürürlükte olan yasa hükmünün «... kullanamıyacak derecede...» gibi kesin bir ifade taşımasına rağmen, Sayın Bakan'ın ifade ettiği şekilde durumlar; hatta yasada sayılmıyan uzuvlardan kulağın sağırlığı veya ağır işitmesi gibi nedenlerle dahi vergiden istisna edilenler olabilr. Ama, kanımızca bu gibiler nedeniyle, yasanın tarif ettiği gerçek sakatlar kendilerine daha önce tanınan haktan mahrum edilmemeli; bu uygulamayı gerçek yolundan saptırmaları önleme çareleri alınmalıydı.

Ümit ederiz ki sakatların, 506 Sayılı Kanun'un 60 ıncı maddesinin (E) bendindeki «..... vergi mükellefi olmayan sakat erkek işçiler...» ibaresini, 193 Sayılı Kanun'un 2361 Sayılı Kanun ile değişik 31 inci maddesinin (3) üncü bendindeki «Sakatlık indirimi» hükmünden yararlanmalarını sağlayacak biçimde ve 1.1.1981 tarihinden geçerli olmak üzere, «... gelir vergisi kanununun sakatlık indiriminden yararlanan sakat erkek işçiler.....» ibaresini taşıyan bir hükümle değiştiren yasa, en kısa zamanda çıksın.

İşte o zaman, değil Uluslararası Sakatlar Yılı'nda, ondan tam dörtbuçuk yıl önce, sakatların sosyal güvenliğini düşündüğümüzü ve yasa ile düzenlediğimizi, huzur içinde söyleyebiliriz.

TEKSİF'İN KONUĞU OLARAK ÜLKEMİZE GELEN JAPON İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI USAMI, ŞEVKET YILMAZ İLE

TEKSİF GENEL BAŞKANI ŞEVKET YILMAZ "Üretim ve ihracatın artmayışında işverenlerin büyük payı var."

Türkiye Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası (TEKSİF) Başkanlar Kurulu toplantısında bir konuşma yapan Genel Başkan Şevket YILMAZ, bazı işverenlerin 12 Eylül'ü kendi çıkarları için istismar etmek istediklerini belirterek, «Üretimin ve ihracatın artmayışında işverenlerin büyük payı vardır.» dedi.

Konuşmasında 12 Eylül harekâtının sosyal içerikli yasaları bir an önce gerçekleştirerek, sermayeye karşı emeğin değerini ve hakkını koruyacağını umduğunu söyleyen Şevket YILMAZ sözlerini şöyle sürdürdü :

«Üretimin artmayışında işverenlerin ilkel ve feodal yönetim anlayışının büyük payı vardır. İhracatın artmayışında da işverenlerin yurda döviz getirmeyi umursamayıp, çok daha kârlı olan iç piyasayı tercih etmeleri esas sebeptir. Batı Avrupa'da tekstil ürünü açığı vardır ve bizim işverenlerimiz vatanlarını kasalarından fazla sevseler, rahatça tekstil ürünü ihraç edebilirler ve yurda döviz kazandırabilirler.

12 Eylül harekatından önceki başkanlar kurulu toplantımızı açarken yaptığım konuşmamda bizim işkolumuzdaki bütün işçi sendikalarını TEKSİF bünyesinde birleşmeye çağırmıştım. Ancak, koltuk hevesini bir türlü

KONUK SENDİKACI, TÜRK-İŞ'E DE GELEREK GENEL BAŞKAN İBRAHİM DENİZCİER İLE GÖRÜŞTÜ

yenemeyen ve sözde sendikacılık yapanlar bizim bu sözlerimize kulaklarını tıkamışlardı. Bugün onların nasıl sendikacılık yaptıklarını bütün Türk Milleti anlamış ve işçilerin gerçek kuruluşunun TÜRK-İŞ ve bağlı sendikalarının olduğunu bir kere daha görmüşlerdir.»

TEKSİF Sendikası Genel Başkanı ve TÜRK-İŞ Genel Başkan Vekili Şevket YILMAZ, konuşmasının bundan sonraki bölümünde, Federal Almanya ve diğer bazı Avrupa ülkelerinin Türklere uyguladığı vize zorunluğunun büyük sıkıntılarına değinerek, buna karşı TÜRK-İŞ'in ve hükümetin bütün girişimlerini desteklediklerini belirtti.

Toplantıya ayrıca, TEKSİF Sendikasının davetlisi olarak katılan, Uluslararası Tekstil, Giyim ve Deri İşçileri Federasyonu (ITGLWF) Genel Başkan Yardımcısı ve Japon İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DOMEI) Genel Başkanı Tadanobu Usami de katıldı. Ülkemize gelmeyi uzun bir süreden beri arzu ettiğini söyleyen Usami, yaptığı kısa konuşmasında şunları söyledi :

«Kamuoyunun desteği olmadan dünyanın hiçbir tarafında demokratik ve hür sendikacılık başarıya ulaşamaz. Hür ve demokratik sendikacılık her yerde yerleşmelidir. Biz, yaptığımız uluslararası toplantılarda bu fikrin tüm dünya tarafından benimsenmesi için çalışıyoruz.»

Konuk sendikacı daha sonra TÜRK-İŞ Genel Merkezine gelerek Genel Başkan İbrahim DENİZCİER ve diğer İcra Kurulu üyeleri ile görüştü. Ayrıca, TÜRK-İŞ Genel Sekreteri ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sadık ŞİDE'yi de makamında ziyaret eden konuk sendikacı, ülkemizden iyi izlenimlerle ayrıldığını söyledi.

TARIM-İŞ GENEL YÖNETİM KURULU KONYA'DA TOPLANDI...

GENEL BAŞKAN ZEYNEL IRMAK : **«TARIM VE ORMAN İŞ YASASINI SABIRSIZLIKLA BEKLİYORUZ...»**

TÜRK-İŞ'e bağlı, Türkiye Orman, Topraksu, Tarım ve Tarım Sanayii İşçileri Sendikası (TARIM-İŞ) Genel Yönetim Kurulu, geçtiğimiz ay içinde Konya'da toplanmıştır.

Türkiye'nin çeşitli yerlerinden gelen TARIM-İŞ Şube Başkanları ile TARIM-İŞ Genel Merkez İcra Kurulu üyelerinden oluşan ve Genel Kuruldan sonra Sendikanın en yetkili organı olan Genel Yönetim Kurulunun Konya'daki toplantısı üç gün sürmüştür.

TARIM-İŞ Sendikası Genel Başkanı Zeynel IRMAK, Genel Yönetim Kurulunun çalışmalarına başlaması dolayısiyle bir konuşma yapmıştır. Genel Başkan Zeynel IRMAK konuşmasında şunları söylemiştir :

«Genel Yönetim Kurulumuzun saygıdeğer üyeleri,

12 Eylül döneminden sonra, çalışmaları durdurulmayan tek işçi kuruluşu olan TÜRK-İŞ'in üyesi olmaktan onur duyarak huzurunuzda ve karşınızdayız. 12 Eylül Yönetim değişikliği siyasi partilerin ve bazı işçi kuruluşlarının çalışmalarının durdurulmasının yanısıra parlementonun feshine, bu meyanda bazı hakların da askıya alınmasına neden olmuştur.

Ülkemizin içinde bulunduğu bu geçiş dönemi sırasında, Devleti kurtarma çabalarının yanında, hepimizin devletimize yardımcı olmağa ve bazı fedekârlıklara katlanmağa hazır olması lâzımdır. Bu fedakârlığı yalnızca çalışanlar değil, toplumun her kesimi yapmalıdır.

DURUMDAN YARARLANMAK İSTEYENLER :

Biz Tarım ve Orman İşçileri olarak ,onları yönetenler olarak, daima bunun bilinci içinde olduk ve bunu da sürdürmekteyiz. Burada üzülerek bir şey ifade etmek istiyorum. Bizim böyle davranışımızdan yararlanmak isteyenler, Yüce TÜRK-İŞ'imizin adını kullanarak Tarım ve Orman işçisini kendi menfaat-

leri doğrultusunda örgütlemek isteyen bazı kuruluşlar olduğunu duymaktayız. Özellikle, bağlı bulundukları Konfederasyonların faaliyetlerinin durdurulması ve bağlı Sendikalarının kapanması nedeniyle, boşlukta kalan Vatansever, Atatürkçü Tarım ve Orman İşçisini «Biz de kapatılmadık, zaten TÜRK-İŞ'in sendikasıyız» diyerek, TÜRK-İŞ'in adını kullanmak sureti ile kandırmağa çalışan bazı bağımsız Sendikalar olduğunu istihbar ettik. Çeşitli Konfederasyonların bünyesi altında işçiyi bölüp parçalayanlar, şimdi de bağımsızlık kisvesi altında ve kendi çıkarları uğrunda böyle bir girişim içindedirler. Bunlarla ilgili belgeleri topladıktan sonra, kendilerini Sıkı Yönetim Komutanlıklarına ve Savcılıklara bildireceğiz.

ANARŞİNİN BELİ KIRILMIŞTIR :

Bugün hergünkünden daha dikkatli ve daha uyanık olmamızın zamanıdır. Zira, bu dönemden yararlanmak isteyenler, ileriye dönük bir takım yatırımlara tevessül edenler olacaktır. Anarşinin belinin kırılmasının yanısıra, ekonomik sıkıntılar henüz önlenememiş, enflasyonun hızı durdurulamamıştır.

Dünya şu anda her gün artan petrol fiyatlarının getirdiği sıkıntıların yanında, açlık tehlikesi ile de karşı karşıya bulunmaktadır. Ve buğday fiyatlarının petrol fiyatlarını aştığı şu dönemde, bir tarım ülkesi olan Türkiye'mizde özellikle Tarım ürünlerinin üretimini birkaç katına çıkarmak mecburiyetindeyiz. Biz Tarım ve Orman İşçileri olarak bunu şimdiden tekeffül etmekteyiz. İhracata dönük Tarım ürünlerinin arttırılması konusunda hiç bir fedakârlıktan kaçınmayacağımızı huzurlarınızda ifade etmekten gurur duymaktayım. Yalnız konuşmamın başında söylediğim gibi, bu konuda da fedakârlık tek taraflı olmamalıdır.»

YOL - KOOP 1. GENEL KURULU ANKARA'da YAPILDI...

Konfederasyonumuz üyesi YOL-İŞ Federasyonu ve bağlı sendikaları tarafından kurulan, YOL-İŞ Federasyonu Üyeleri Tüketim Kooperatifleri Birliği (YOL-KOOP) Birinci Olağan Genel Kurulu Ankara'da yapıldı.

Birlik Başkanı Temel MALKOÇ'un konuşması ile başlayan ve bir gün süren Genel Kurul sonunda başkanlığa Mersin YOL-İŞ Sendikası Genel Başkanı Tevfik ÖZÇELİK getirildi.

Temel MALKOÇ açış konuşmasında hazırlık safhasındaki yeni Kooperatifler Yasasının, demokratik kooperatifçiliğin sorunlarına çözüm getirmediğini savunarak, ayrıca bu Yasanın, Sendikaların Kooperatif kurmasını güçleştirdiğini öne sürdü.

YOL-KOOP Birinci Olağan Genel Kurulunda ayrıca, Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Cevat GERAY Kıbrıs Türk-Sen Genel Başkanı ve TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyesi Necati TAŞKIN, Karayolları Genel Müdür Başyardımcısı Hasan Fehmi AKBOSTANCI, Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman SARIOĞLU, KOOP-İŞ Sendikası Genel Sekreteri Yetkin ARÖZ ile Köyişleri ve Kooperatifler Eski Bakanı Ali TOPUZ birer konuşma yaparak kooperatifleşmenin önemi ve kooperatifçiliğin yaygınlaştırılması konuları üzerinde durdular.

YOL-KOOP Yönetim Kurulu Başkanlığına getirilen Tevfik ÖZÇELİK, seçildikten sonra yaptığı açıklamada, Kooperatifçiliğin geliştirilip yaygınlaştırılmasında ve üyelerinin satın alma güçlerinin korunmasında sendikalara büyük görevler düştüğünü belirtti.

Divan Başkanlığını YOL-İŞ Federasyonu Genel Teşkilâtlandırma Sekreteri Doğan ONUR'un yaptığı Genel Kurulda, birlik Yönetim Kurulu Başkan vekilliklerine Kamil DALGIÇ ile Nail ETMÜR seçildiler.

Yeni gelir vergisi yasası yürürlüğe girdi...

350 bin işçi yeni vergi yasasından bir yıl faydalanamayacak

Toplu sözleşmelerini 12 Eylül'den önce yapmış olan işçilerden sözleşme bitimine kadar eski tarifeden vergi kesilecek. Yeni yasanın sağladığı fark ise bu işçilere sonradan ödenecek. Geri kalan 1 milyon 800 bin işçi ile 1 milyon 200 bin memurun ödenecek

● **YASADA, İŞÇİLERİN BİRİKMİŞ ALACAKLARININ İKİ YIL İÇİNDE ÖDENMESİ ÖNGÖRÜLÜYOR...**

YASANIN GETİRDİĞİ VERGİ İNDİRİMLERİ 1 MART'TAN İTİBAREN GEÇERLİ OLUYOR

●

İŞÇİLERİN 30 - 40 MİLYAR LİRA TUTARINDAKİ FARKLARI 2 YILLIK BİR ÖDEME PLANINA BAĞLANDI

Reform niteliğinde sayılan yeni gelir vergisi yasası, Resmi Gazetede yayınlandı.

1 Mart'ta yürürlüğe girecek olan yeni yasa çok kazanandan çok, az kazanandan az vergi alınması ilkesini getiriyor.

YASANIN GETİRDİKLERİ

Maliye Bakanlığı, 1981 yılı içinde vergi gelirlerinde yeni düzenlemelerde 817 milyar liralık bir gelir tahmin etmiştir. İşçilerin 30 ilâ 40 milyar lira tutarındaki farkları ise 2 yıllık bir ödeme planına bağlanmıştır.

İşçilerin farkları her kurum yetkili servisi tarafından saptanacak ve toplanan fark paraları Merkez Bankası'ndaki bir fona yatırılacaktır.

Yüzde 8 olan emekli kesenekleri yüzde 10'a, kurumlarca verilen yüzde 10'luk miktar da 18'e çıkarılmıştır. 1970 yılı öncesi emeklilerin intibakları da sağlanmıştır. Bu kanun 1 Mart 1981 tarihinde yürürlüğe girecektir.

GELİR VERGİSİ :

Gelir Vergisi oranları yeniden düzenlenmiş, 1 milyona kadar olan kazançlardan yüzde 40 vergi alınması öngörülmüştür. Bir milyondan 25 milyona kadar olandan ortalama yüzde 65, 25 milyonu aşan kısımdan da yüzde 66 oranında vergi alınacaktır.

Gelir Vergisi'nde yapılan bir değişiklikle, tarım alanında da bazı kısıtlamalar ve «muafiyet sınırlamaları» getirilmiştir. Ayrıca serbest meslek erbabından peşin Gelir Vergisi alınması esası da konmuştur. Yazar, heykeltraş, ressam ve diğer sanat dallarında eser veren kişilerin Gelir Vergisi muafiye-

ti de 200 bin lira olarak belirlenmiştir.

Gelir Vergisi Kanunu'nda ücretliler lehine yapılan değişik - liklerin doğrudan doğruya bunlara aktarılmaması için yasal önlemler alınmıştır. 1 Martta yürürlüğe girecek Gelir Vergisi Kanunu'nda memurların ocak ve şubat farkları 1981 yılı içinde Bakanlar Kurulu'nca saptanacak günlerde ve miktarlarda veril - mesi öngörülürken, bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce toplu sözleşme yapmış olan kamu ve özel kesimde çalışan işçilerin farkları ise yeni toplu sözleşme yapıncaya kadar kendilerine verilmeyecektir. Bu farklar, 1982 yılına kadar Bakanlar Kurulu'nun saptayacağı miktarlar ve süreler içinde taksitler halinde işçilere verilecektir.

Öte yandan, yeni yasada, tarımsal kazançların tümünün vergilendirilmesi yoluna gidilmiştir. Buna göre, tarım ürünleri satan tüm çiftçilerden sattıkları malın yüzde 5'i vergi olarak alınacaktır. Ayrıca, küçük çiftçi muaflığı sınırı da eski kanuna göre onda bir oranına indiril - miştir.

Küçük esnafın muafiyet sınırı da belli ölçüde daraltılmıştır. Küçük esnaf yılda en az 20 bin lira, en çok 80 bin lira Gelir Vergisi ödeyecektir. Bu rakamlar, götürü gidere tâbi olanlar için saptanmıştır. Ayrıca, götürü usule tâbi olmanın şartları da yeniden düzenlenmiş ve kapsamı daraltılmış, ancak özel şartlarda genişletme yapılmıştır.

Kurumlar Vergisi oranı da yeniden saptanmıştır. Buna göre, Kurumlar Vergisi oranı, sermaye şirketleriyle kooperatiflerde yüzde 50 diğer kurumlarda yüzde 35 olarak belirlenmiştir.

Ayrıca, kurumlarca halen yapılmakta olan Gelir Vergisi tevkifatına son verilmiştir. Kurumlar Vergisi'nin ihracatı teşvik amacıyla, ihracat yapanlara belli oranda indirim yapılması da kabul edilmiştir. Sanayi ürünleri ihraç eden kurumların yıllık ihracat tutarının 250 bin dolara ulaşması halinde belli miktarda kurumlar kazancından indirilmesi öngörülmüştür.

Ayrıca, turizmi teşvik amacıyla turizm müesseselerinin dö viz olarak sağladıkları kazançlarından Kurumlar Vergisi belli oranda indirilecektir. Kârın dağıtılması halinde ortakların Gelir Vergisi beyannamelerinde indirilecek olan kâr payları üzerinden hesaplanan Gelir Vergisi'nden bu kâr paylarına ilişkin olarak ödenmiş Kurumlar Vergisi'nin yarısının mahsubu esası getirilmiştir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nda yapılan değişikliğe paralel olarak Gelir Vergisi Kanunu'na «Vergi alacağı» kavramı getirilmiştir. Buna göre, «Tam mükellefiyete tâbi» kurumlarca ödenen Kurumlar Vergisi'nin yarısı, bu kurumlardan kâr payı alanlarının «vergi alacağı»'nı oluşturmaktadır.

«Vergi alacağı»'na konu olacak kâr payı alanlar yeni düzenlemede şöyle belirlenmiştir :

— Tam mükellefiyete tâbi gerçek kişiler,

— Kollektif ve âdi komandit şirketler,

— Eshamlı komandit şirketlerin komandite ortakları.

Bu vergi alacağı, dağıtılan kâr payının yarısı olarak kabul edilmekte ve kâr payını alan gerçek kişinin menkul sermayesi sayılmaktadır. Vergi alacağı da, eski kanunlarda yer alan vergi tevkifatının yerini almaktadır.

VERGİ ORANLARI :

Evli ve iki çocuklu bir ücretlinin yeni vergi oranları ise şöyledir :

Brüt maaş	Eski vergi	Yeni vergi	Fark
5.400	1.440	—	1.440
7.500	2.260	360	1.900
10.000	3.290	1.260	2.030
15.000	5.840	3.060	2.780
20.000	8.100	4.860	3.240
25.000	10.940	6.660	4.280
30.000	13.690	8.460	5.230
40.000	19.240	12.060	7.180
50.000	25.050	15.660	9.390

TÜRK-METAL SENDİKASI "KALKINMA ve KOOPERATİFÇİLİK" KONULU BİR SEMİNER DÜZENLEDİ...

Konfederasyonumuz üyesi Türk Metal Sendikası tarafından düzenlenen (Iktisadi Kalkınma ve Kooperatifçilik) konulu seminer Ankara'da yapıldı.

Semineri bir konuşma ile açan Türk Metal Sendikası Genel Başkan Vekili Ergül ÖZŞAHİNER ideolojik kökenli ve siyasal hesap çıkarlarına dayalı kooperatifçiliğin karşısında olduklarını ve bu hareketin kooperatifçilik olmadığını söyledi. Konuşmasında, S.S.K. Yapı Kooperatiflerinin durumlarına da değinen ÖZŞAHİNER özetle şöyle devam etti.

«Sosyal Sigortalar Kurumu'ndan kredi alan işçi yapı kooperatifleri için de yeni yasal düzenlemelere ihtiyaç vardır. Özellikle Kurumun, kredi açtığı üyelerinin aldatılmasını, çeşitli sebeplerle inşaatların uzayıp gitmesini ve onların mağdur olmasını anlayacak yetki ve sorumlulukla donatılması herhalde sağlanmalıdır. Hatta Kurumun, bir Emekli Sandığı gibi, inşaat şirketleri kurarak, işçi meskenlerini bizzat yaptırması faydalı olacaktır. Ayrıca, mesken kredi limitlerinin günün şartlarına göre ayarlanması ve kurum'un, işçilerimizin birer yuva sahibi olmaları konusunda zorlaştırıcı değil, yapıcı yardımcı, yol gösterici ve teşvikçi rol oynaması şarttır.»

Seminere katılan konuşmacılar, kooperatiflerin ideolojik amaçlı olmaması gerektiğine değindiler.

TÜRK METAL GENEL BAŞKAN VEKİLİ ERGÜL ÖZŞAHİNER, SEMİNERİ AÇIŞ KONUŞMASINDA.

BÜYÜKLİMANLI'NIN SÖZLERİ

Çalışma Bakanlığı Müsteşarı Hikmet BÜYÜKLİMANLI seminerin açılışında yaptığı konuşmada kooperatifçiliğin temelinde birlik ve beraberliğin yattığını söyledi. BÜYÜKLİMANLI, «imkânların bir araya getirilmesi ile ülke kalkınmasına daha fazla katkıda bulunmak mümkündür.» dedi.

ERÇELİK'İN SÖZLERİ

TÜRK-İŞ Genel Teşkilâtlandırma Sekreteri Orhan ERÇELİK de yaptığı konuşmada kooperatifleşme hareketinin üzerinde önemle durarak «kooperatifçilik hareketine karşı kamuoyunda bir güvensizlik yaratılmıştır. Bu güven duygularını güçlendirmek gerekir.» dedi. ERÇELİK konuşmasında daha sonra şu görüşlere yer verdi :

«Kooperatifleşmenin ekonomik alandaki sorunların çözüme kavuşturulmasında bir araç olarak insanoğlunun kafasında oluşmuştur. Kooperatifleşme hareketinin ülkemizde istenilen amaçlara ulaşabilen bir araç olarak kullanabildiğini söyleyemiyoruz. Kooperatifleşme alanında bir amaç sapması ile karşı karşıya bulunuyoruz. Küçük tasarrufları bir araya getirerek üretim alanında hedeflere ulaşma yerine kooperatifler ideolojik amaçlarla kullanılmaktadır.

Kooperatif kaynaklarını arpalık olarak kullanma ahlaksızlığı nedeniyle kooperatifleşme hareketine karşı kamuoyunda bir güvensizlik ortamı yaratılmıştır. Bu güven duygularını güçlendirmek gerekir.»

ÖZDEMİR'İN SÖZLERİ

Daha sonra kürsüye gelen TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya ÖZDEMİR, Hür Demokratik sendikacılık ve hür demokratik kooperatifçilik üzerinde görüşler öne sürdü. ÖZDEMİR hür kooperatifçilik ve sendikacılığın ancak çok partili demokratik hayatta mümkün olduğunu belirterek konuşmasını şöyle sürdürdü :

«Fiat kontrollerinde önemli bir unsur, üreticiden tüketiciye giden yoldaki aracıyı ortadan kaldırmaktır. Bu da ancak kooperatifçilikle mümkündür. Özellikle üretim kooperatiflerinin geliştirilip yaygınlaştırılmasına özen göstermeliyiz.»

TÜRK-İŞ GENEL TEŞKİLATLANDIRMA SEKRETERİ ORHAN ERÇELİK DE SEMİNERDE BİR KONUŞMA YAPTI.

TÜRK-İŞ GENEL EĞİTİM SEKRETERİ KAYA ÖZDEMİR, SEMİNERDE KONUŞMASINI YAPARKEN

ÇALIŞMA BAKANLIĞI MÜSTEŞARI HİKMET BÜYÜKLİMANLI'DA SEMİNERDE VECİZ BİR KONUŞMA YAPTI.

ÖĞRETİM ÜYELERİNİN SÖZLERİ

Seminerde konuşan DPT uzmanlarından Hikmet BİCEN-TÜRK, devletin genel bir kooperatifçilik politikası belirlemesini ve bu politikaya uygun bir kanun hazırlanması gerektiği üzerinde durdu.

Ankara İktisadi Ticari İlimler Akademisi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Kamil TURAN ise kooperatiflerin toplum yapısına ve çağın şartlarına göre biçimlendirerek dinamik bir güç olarak değerlendirilmesine işaret etti. Prof. TURAN kooperatiflerin düzenli bir şekilde organize edilmesi ve kooperatif eğitiminin yaygınlaştırılması konusunu ileri sürdü.

SENDİKALARIN KATKISI

Dört gün süren seminer sonunda, çeşitli işyerlerinden gelen 60 kursiyere sertifikaları Türk Metal Sendikası yöneticileri tarafından verildi.

Seminer'in kapanış konuşmasını yapan TÜRK METAL Sendikası Genel Sekreteri İbrahim DELİBAŞ, «Kooperatifçilik alanında ülkemizde yeterli seviyede bilinçlenme yoktur» dedi.

Sendikal kuruluşlarımızın genellikle sadece yapı kooperatifleri alanında göze batacak çalışmalar yapabildiklerini kaydeden İbrahim DELİBAŞ, şöyle devam etti :

«— Oysa, sendikalarımızın, üyesi işçilerin daha ucuz, kaliteli yiyecek ve giyecek almalarını sağlayacak, aracı ve tefecinin ceplerine giren kârların kendilerinde kalmasını temin edecek, üretimin yükselmesine katkıda bulunacak. Tüketi n ve Üretim kooperatifleri kurup desteklemeleri, bunları organize etmeleri, maddî ve manevî destekte bulunmaları herhalde çok yararlı olacaktır. Üst kuruluşumuz TÜRK-İŞ'in, bu konuda önderlik etmesi, özellikle eği · tim yönünden gerekli ortamı hazırlaması dileğimizdir.»

TÜRK-İŞ TOPLANTI SALONUNDA YAPILAN SEMİNERE İLGİ BÜYÜKTÜ.

TÜRKİYE'DE KONUT SORUNU

NAMIK TAN
TÜRK-İŞ KÜTÜPHANE UZMANI

KONUT sorunu, Türkiye'nin karşı karşıya olduğu başlıca ekonomik ve sosyal sorunlarından birisidir. Bu soruna çok akıllı, bilgili ve plânlı bir şekilde eğilmezsek, yıllık konut açığının artan bir hızla devam edeceği ve gecekondu sayısının giderek artacağı şüphesizdir. Aslında konut ihtiyacı, özellikle orta ve dar gelirli kesimin ciddi ve samimi olarak beklediği ilgi ile ele alınmamıştır.

Türkiye'de her yıl konut kesimine yapılan yatırımlar, bugün de toplam yatırımların ortalama yüzde 20'si gibi küçümsenmiyecek bir bölümünü teşkil etmektedir. Buna rağmen, Türkiye'de 1.5 milyona yakın konut açığı bulunmakta ve her yıl da yeniden 400 bin konut yapılması gerekmektedir. Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânına göre, onbeş yıllık plân döneminde 498.871 konut açığı ortaya çıkmış ve bu açık, kent çevrelerini saran gecekondular ile kapatılmaya yönelinmiştir. Bu gecekonduların çoğunda, kanalizasyon, su, havagazı ve hatta bazen elektrik gibi ihtiyaçlardan faydalanılmadığı bilinmektedir.

Türkiye'de konut ihtiyacının artmasına birkaç etken neden olmaktadır. Bunlardan en önemlisi, hızlı nüfus artışıdır. Son otuz yılda ülkemizde hızlı nüfus artışlarına paralel olarak, kentlerdeki nüfus büyümesi de hız kazanınca, konut ihtiyacı karşılanamaz olmuştur.

İkinci neden, kırsal alanlardan kentlere göçtür. Bu olay, endüstrileşmenin bir sonucu olduğu kadar, rahat yaşamak isteklerinden de doğmaktadır.

Üçüncü neden ise, eski binaların onarılamamasıdır. Ve hepsinden önemlisi, milli bir konut yapım politikası uygulanamayışıdır.

DEVLET POLİTİKASI

Konut üretimi, kâr amacıyle yapılan bir üretim olmaktan çıkarılmaktadır. Nitekim Anayasanın «Devlet, yoksul ve dar gelirli ailelerin sağlık şartlarına uygun konut ihtiyaçlarını karşılayıcı tedbirleri alır» hükmünün bir gereği olarak, devlet bu sektöre yardımcı olacaktır. Bu hükme göre, devlet, herkesi mülk sahibi yapmak değil, dar gelirli ailelerin konut meselesini çözmekle yükümlüdür.

7116 sayılı İmar ve Iskân Bakanlığı Kuruluş Kanunu, «Şehir, kasaba ve köylerde sıhhi, sağlam ve ucuz konut inşaatını sağlamak, toplu konut inşaat hareketlerini teşvik ve toplu konut yapacak kuruluşlarla işbirliğini temin, yapı kooperatiflerinin çalışmalarını gayelerine yönelt-mek ve tip statüleri yapmak» ifadesi ile izlenecek yolu tespit etmiştir.

Kanun, konut politikasının ana ilkelerini belirlemiş olmakla beraber, 1963 de plânlı dönemin başlaması ile, konut politikası dengeli bir ekonomik kalkınma hedefi içerisinde ele alınmış ve soruna çözüm yolları aranmıştır.

Devlet politikasının bugünkü tablosu, konut üretiminin yüzde 90'ını gerçekleştiren özel sektörü toplu sosyal konut yapımına yönlendirici önlemlerin alınmaması ve kamu kesiminde, piyasa mekanizması içerisinde etkin bir talep gerçekleştirememesi sonucu, düşük gelir grubunun ihtiyacını karşılayamaz olmuş ve konut açığı büyük rakamlara ulaşmıştır.

Ülkemizde uygulanan ve toplu konut girişimi olarak sayılabilecek olan tipler :

— Çeşitli kuruluşlarca yaptırılan konutlar :

Bu konutların lüks olması ve maliyetinin yüksekliği nedeniyle, dar gelirlilerin konut ihtiyacına cevap vermemektedir.

— Devletin âfet bölgelerine yaptırdığı konutlar :

Bu uygulama genellikle âfete uğrayan kişilerin geçici yerleşmelerini sağlamak; sonra toplu konut yapımı biçiminde sürekli yerleşmelerine ilişkin uygulamayı başlatmaktır.

— Kooperatif kurularak yaptırılan konutlar:

Emlâk Kredi Bankası, Sosyal Sigortalar Kurumu, Ordu Yardımlaşma Kurumu ve Devlet Demiryolları gibi diğer kuruluşlar tarafından verilen kredilere toplu konut yapma yoluna gidilmektedir.

— 775 sayılı Gecekondu Kanununa paralel olarak yapılan konutlar :

İmar ve Iskân Bakanlığı tarafından, gecekondusu yıkılan veya dar gelirli ailelerin konut ihtiyacını karşılamak ve gecekondu yapımını durdurmak için toplu sosyal konutlar yapılmaktadır.

Konut açığının çok büyük rakamlara ulaşmasının sebepleri şunlardır :

- Özel sektör yatırımlarının lüks şartları tercih etmesi,
- Arsa fiyatlarının ve inşaat malzemelerinin devamlı artışı,
- Konut kooperatiflerinin, hem kalkınma hedeflerine, hem de kooperatifçiliğin felsefesine aykırı bir yol tutmalarıdır.

Böylece, dar gelirli ailelerin beklediği tablo gerçekleşmemiş ve sorun önemini korumaya devam edecektir.

kooperatifçilik

TÜRK-İŞ, AAFLI ve ANKARA TÜKOBİRLİK TARAFINDAN "SENDİKA-KOOPERATİF İLİŞKİLERİ" KONULU BİR PANEL DÜZENLENDİ

TÜRK-İŞ / AAFLI / Ankara Tükobirlik işbirliği içinde ger - çekleştirilen ve Hirfanlı Barajında yapılan «Sendika - Kooperatif ilişkileri» konulu panelde konuşan TÜRK-İŞ teşkilâtlanma Sekreteri Orhan Erçelik, «TÜRK-İŞ'e bağlı sendikaları kooperatifçilik konusunda seferberliğe çağırıyorum» demiştir.

TÜRK-İŞ'e bağlı 50'ye yakın sendika temsilcisinin ve Ankara Tükobirlik'e bağlı birçok kooperatifçinin katıldığı panele; TÜRK-İŞ Teşkilâtlanma Sekreteri Orhan Erçelik, Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ziya Gökalp Mülayim, Türkiye Kalkınma Vakfından O.D.T.Ü. Öğretim Üyesi Prof. Dr. Duran Taraklı, Teksif Sendikası Genel Başkanlık Danışmanı Emre Kocaoğlu, Ankara Tükobirlik Yönetim Kurulu Başkanı Ergun Turabık konuşmacı olarak katıl - mışlardır. Paneli Ankara Tükobirlik Müdürü ve TÜRK-İŞ Kooperatifçilik Uzmanı Abdülkadir Ersoy yönetmiştir.

Panele katılan konuşmacılar sendika - kooperatif işbirliğinin gerekliliği üzerinde durmuşlardır. Prof. Dr. Ziya Gökalp Mülayim Türkiye'de mevcut pazarlama yapısını anlatmış Tüke - tim Kooperatifleri Merkezi Birliği'nin kurulmasından sonra gerçekleşecek fiyat istikrarı ve enf lasyon hızını durdurma konu - sunda bilgi vermiştir.

Panele katılan TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Erçelik Türkiye'de kooperatifçiliğin gelişmesini ve son durumunu anlatmış ve daha sonra sözlerine şöyle devam etmiştir.

«1930'lu yıllarda Atatürk özelliikle kırsal alanda kooperatifçiliğin gelişmesi için çok ciddi emirler vermiştir. Müesseselerin kuruluşunda öncü olmuştur. 1930'dan 1980'e elli yıl geçtiği halde Türkiye'de koopera - tifleşme yolu ile varılmak istenen amaçlara ulaştırıcı nitelikte bir kooperatifleşme örgütlen - mesi bir türlü başarılamamış - tır. Bunun sorumluluğunu evvela hepimizin kabul etmesi lazımdır.»

Erçelik daha sonra kooperatiflerin çalışması ve politik yapıları üzerinde de önemle durarak şunları söylemiştir.

«Ülkemizin genelde bir yanılgısı bir kuruluş Türkiye'ye taşınır, fakat onu çalıştıracak bir ekip daha önceden yetiştirilmediği için ve ekipler çalışarak yetişme ve tecrübelenme duru - munda kaldıkları için hali ile yanlış yönelişler, eksik hizmetler hatta tehlikeli sapmalar söz konusu olacaktır. Geçmiş yıllarda kooperatifçilik konusunda toplumdan belli çevrelerin özel maksatlı girişimleri ile demokratik kooperatifçilik ile marksist kooperatifçilik birbirine karıştı-

TÜRKİŞ AAFLI VE TÜKOBİRLİK ORTAK SEMİNERİ OLDUKÇA BÜYÜK BİR İLGİ İLE İZLENDİ

rılmak sureti ile daha ilk başta öldürülmeye çalışılmıştır ve halen bu tartışma ülkemizde yarı açık yarı kapalı bir biçimde sürüp gitmektedir.»

Orhan Erçelik daha sonra ülkemizde sendika yönetiminin ve kooperatif yönetiminin birbirlerini etkilemek istemeden desteklemek mecburiyetinde olduklarını ifade etmiş ve sözlerini şöyle sürdürmüştür.

«Sendika yönetimi ile kooperatif yönetimi arasındaki koordinasyon iyi kurulamamıştır. Biri diğerini etkileyen yahut etkilemek isteyen bir karakter taşımaktadır. Kooperatif yönetimi sahip olduğu maddi olanaklardan kaynaklanarak sendika yönetiminin şekillenmesine, sendika yönetimide sahip olduğu ve kooperatife verdiği kaynaklarıda kooperatif yönetiminin şekillenmesinde kullanmamalıdır. Bu ise ancak bir şekilde olur. Kendini aşmakla olur. Ben yoğum benim temsil ettiğim toplu mum var, diyebilen bir yönetimle gerçekleşebilir. Evvela ben diyen bir anlayışla toplumsal harekette yüklenilen sorumluluğun gereklerini yerine getirmek mümkün değildir.»

Orhan Erçelik konuşmasında TÜRK-İŞ'in yeni kooperatifçilik anlayışındanda bahsetmiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir.

«Sendikal fonların sendikal amaçları gerçekleştirmeye tahsisi sendikal fonların kooperatifleşmeye yönlendirilmesinde önemli bir etken oluyor. O halde yeni kaynaklara ihtiyaç vardır. Ta ki kooperatif örgüt kendi maddi imkanları ile çalışabilir ve işleyebilir bir hale gelsin. Altını çizerek söylüyorum kooperatifleşme sorumluluğu kesin kez sendikal örgütlerin sırtındadır.»

Erçelik TÜRK-İŞ'in kooperatifçilik olayı içindeki yerinede değinerek sözlerini şöyle bitirmiştir :

«TÜRK-İŞ topluluğu içinde kooperatif örgütlenme ile varılmak istenilen amaçlar bellidir. TÜRK-İŞ bünyesinde her kooperatifin bu amaca ulaşıcı nitelikte hizmet veren birer örgüt olma zorunluluğu vardır. Dolayısı ile TÜRK-İŞ bünyesindeki tüketim kooperatiflerinin yönetim kadrolarında görev alan arkadaşlarımın her birinin bu sorumluluğu, yeni aracı amacına uygun kullanabilme hususundaki sorumluluğu ihmal edilmez ağırlıktadır.»

SENDİKACILAR VE TÜRK-İŞ PERSONELİ İÇİN İNGİLİZCE LİSAN KURSLARI DÜZENLENDİ

TÜRK-İŞ'e bağlı bazı sendikacıların ve TÜRK-İŞ personelinin katıldığı İngilizce kursları, başarılı şekilde devam etmektedir.

DÜNYA NÜFUSU HIZLA ARTIYOR

ARTIŞ ÖNLENMEZSE DÜNYA NÜFUSU 19 YIL SONRA 6 MILYARI AŞACAK...

NÜFUS PLANLAMASI UYGULANAN ÜLKE SAYISI 42'YE YÜKSELDİ

ÜLKEMİZDE YOĞUN NÜFUS ARTIŞINA KARŞILIK, AÇILAN KREŞLERİN SAYISI PARMAKLA SAYILACAK KADAR AZDIR...

Nüfus planlaması yaparak doğumları sınırlandırma politikası izleyen ülkelerin sayısı 42'ye çıktı. Aralarında Meksika, Güney Kore, Filipinler, Çin, Hindistan, Şili, Pakistan ve Kolombiya'nın da yer aldığı bu ülkeler milli programlar yaparak doğumları sınırlandırmaya çalışıyorlar.

Uzmanların yaptığı araştırmalara göre yüzyılımızın sonunda dünya üzerinde yaşayan insanların sayısı 6 milyarı aşacak. Bu nüfusa ise her 5 yılda 1 milyar insan eklenecek. Diğer bir deyişle o kadar insan daha yer bulacak, çevreyi kirletecek ve tüketime katılacak. Bu korkunç artışı olabildiğince sınırlandırabilmek için Birleşmiş Milletler de 1967'den beri bir nüfus fonu tahsis etti. Bu fon ile özellikle az gelişmiş ülkelerde nüfus planalması programları finanse ediliyor. Günümüzde 85 ülkedeki 500'ü aşkın programa Birleşmiş Milletler tarafından yılda 7 milyar 200 milyon lira harcanıyor.

Tüm bu çabalara, yapılan masraflara rağmen doğum kontrol programlarından alman sonuçlar sınırlı kalıyor ve nüfus artışı yeterince denetlenemiyor. Özellikle az gelişmiş ülkelerde olumlu sonuç alınamamasının nedenleri uzmanların raporlarına göre şöyle sıralanıyor.

● **TARİH VE GELENEK :**

Toplumların çoğunda hâlâ çocuklara bir nevi sigorta ve ana babaların yaşlılık günleri için güvence gözü ile bakılmaktadır. Yüksek çocuk ölüm oranını karşılayabilmek için çok çocuklu olma zorunluluğu bu toplumlarda geçerlidir.

● **POLİTİKA :**

Nüfus planlaması ülkelerdeki değişik görüşlerin etkisi altındadır. Bir grup çoğalmayı savunurken, diğer görüşte olanlar planlamayı önermekte, sonuçta çalışmalar sekteye uğramaktadır.

● **DİN :**

Din adamlarının çoğu doğumların sınırlandırılmasına karşı koymakta, genç kuşak ise aile planlamasından yana çıkmaktadır.

● **SAĞLIK :**

Tıbbın gelişmesi nedeniyle ortalama yaşam özellikle üçüncü dünya ülkelerinde 10 - 15 yıl daha uzamış ve doğum planlamasına gereken önem verilmemiştir.

ADNAN ÖZKAYA'YI KAYBETTİK

Konfederasyonumuza bağlı ŞEKER-İŞ Sendikamızın Genel Mali Sekreteri Adnan ÖZKAYA'yı maalesef kaybetmiş bulunuyoruz. Uzun yıllar ŞEKER-İŞ Sendikasına ve şeker camiasına hizmetler veren ÖZKAYA'nın bir mide kanaması sonucu hayata gözlerini yumması derin bir teessür uyandırmıştır.

Adnan ÖZKAYA'nın elim kaybından dolayı duyduğumuz acı sonsuzdur. Gelecek sayımızda yaşantısı ve ölümü ile ilgili geniş bilgi vereceğimiz Adnan ÖZKAYA'nın kederli ailesine, ŞEKER-İŞ sendikamıza ve ŞEKER-İŞ camiasına başsağlığı diler, merhuma tanrıdan rahmet niyaz ederiz.

SEYFİ DEMİRSOY OKULU'NUN ÖNÜNDE ÖĞRENCİLER VE ÖĞRETMENLER BİR ARADA

SAMSUN'da "SEYFİ DEMİRSOY İLKOKULU" TÖRENLE ÖĞRETİME AÇILDI

Samsun'daki Seyfi Demirsoy Eğitim Sitesi içinde yaptırılan ve merhum Genel Başkanımızın adı verilen «SEYFİ DEMİRSOY İLKOKULU» törenle öğretime açıldı.

TÜRK-İŞ Altıncı Bölge Temsilciliğince organize edilerek gerçekleştirilen ve 1977 yılından bu yana geçici olarak açılan ilkokul, 14 Ocak'ta yeni binasında hizmete girdi.

Samsun İl'i, Seyfi Demirsoy İlkokulu Yaptırma ve Yaşatma Derneği Başkanı ve Türk-İş Altıncı Bölge Temsilcisi Hasan Nejat ÖĞÜT'ün verdiği bilgiye göre, okul sahası olarak ayrılan 6 bin metrekarelik alan, TÜRK-İŞ tarafından organize edilen kooperatifçe satın alındı ve okulun öğretime hazır duruma getirilmesine değin tüm masraflar bu kanaldan sağlandı.

TÜRK-İŞ'e bağlı mahalli sendikaların da para ve malzeme yardımlarıyla açılan altı dershaneli «Seyfi Demirsoy ilkokulu»'na bu yıl 248 öğrenci devam etmektedir.

Merhum Demirsoy'un ölüm yıldönümü olan 14 Ocak 1981 günü öğretime açılan okul, ileriki yıllarda 12 dershaneli duruma getirilecek.

MERHUM GENEL BAŞKANIMIZ SEYFİ DEMİRSOY'UN ADININ VERİLDİĞİ İLKOKULUN DIŞTAN GÖRÜNÜŞÜ

HUKUK

yargıtay kararları

SSK'DAN YAŞLILIK AYLIĞI ALAN KİŞİNİN BAĞ-KUR'A BAĞLI İŞTE ÇALIŞMASI AYLIĞININ KESİLMESİ VE GERİ ALINMASINI GEREKTİRMEZ

YARGITAY ONUNCU HUKUK DAİRESİ
E. 1979/6421
K. 1980/1544
T. 3.3.1980

ÖZET : Sosyal Sigortalar Kurumu'ndan yaşlılık aylığı alan kişinin, aynı zamanda Bağ-Kur'a bağlı bir işte çalışması, aylığın kesilerek geri alınmasını gerektirmez.

DAVA : Yaşlılık aylığından fuzulen ödenen 30.230.— liranın tahsili davasının yapılan yargılaması sonunda; ilâmda yazılı nedenlerle esas davadan gerçekleşen 30.200— liranın davalıdan alınarak davacıya verilmesine ve davalı ve karşı davacının açtığı davanın reddine ilişkin hükmün süresi içinde temyizen incelenmesi taraflar avukatlarınca istenilmesi üzerine işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

KARAR : 1 — Davacı - Davalı Sosyal Sigortalar Kurumunun temyiz itirazları, hükmün lehine verilmiş olması ve bu nedenle temyizden yararı bulunmaması nedeniyle reddolunmalıdır.

2 — Davalı - Davacı H.Ç.'in 1.4.1950 tarihinden itibaren sigortalı olarak çalıştığı işinden 30.6.1966 tarihinden ayrıldığı 15.2.1975 tarihinde Sosyal Sigortalar Kurumuna başvurarak emekliliğini istemesi üzerine Kurumca 1.6.1975 tarihinden itibaren kendisine yaşlılık aylığı bağlandığı, diğer taraftan adı geçenin 1.10.1972 tarihinden itibaren de BAĞ-KUR üyesi bulunduğu tartışmasız olup, bu yönler mahkemenin dahi kabulündedir. Bu durumda taraflar arasındaki uyuşmazlık, bir kimsenin BAĞ-KUR üyesi olarak çalıştığı sırada evvelce geçen sigortalı hizmetleri nedeniyle ve Sosyal Sigortalar Kanunu anlamında yaşlılık aylığı talep etme hakkının doğması durumunda kendisine bu yolda aylık bağlanıp bağlanamayacağı noktasında toplanmaktadır

Davalı - Davacı H.Ç.'in yaşlılık aylığı bağlanması için öngörülen prim ödeme koşuluna Bağ-Kur Yasası yürürlüğe girmeden önce tamamlanmış, yaşlılık aylığı bağlanabilmesi hususunda gerekli yaş koşulunun tamamlanabilmesini beklediği sırada Bağ-Kur Sigortalı olma zorunluluğunu doğuran bir işle uğraması nedeniyledir ki, kendi isteğine bağlı olmadan zorunlu şekilde Bağ-Kur üyeliği gerçekleşmiştir. Bu durumda; adı geçenin Bağ-Kur veya Sosyal Sigortalar Kanunlarına göre yaşlılık aylığı bağlanmasını istemeside seçimlik hakkının bulunduğu ortadadır. Diğer yandan Sosyal Sigortalar Kanununa göre «Yaşlılık aylığı» hakkı doğmuş ve Bağ-Kur yasası bakımından yaşlılık aylığı hakkının ise özel şartları henüz gerçekleşmediğinden bu aşamada doğmamıştır. Ayrıca; olayda 228 sayılı yasanın 3 üncü maddesinin 2 nci fıkrasında sözü edilen «Hizmetlerin birleştirilmesine» ilişkin hükümlerin uygulanma durumunun bulunmadığı da ortadadır. Bu düşüncelerin sonucu olarak da doğmuş bulunan bir hakkın kullanılmasından, doğacak bir hakkın beklenilmesi icap edeceği gerekçesiyle, davalı aklonulamaz. Giderek yaşlılık aylığının bağlanabilmesi için Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ve devam eden maddeleri hükümlerince yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için Sigortalılık niteliğinin kalkmış olması gereklidir. Başka bir deyişle, Sigortalı işten ayrılan bir kişiye, gerekli yasal koşullar mevcut olduğunda, ancak sigortalı işten ayrıldıktan sonra aylık bağlanması sözkonusudur ve anılan maddelerde öngörülen «Sigortalılık niteliğinde sadece 506 Sayılı yasa yönünden sigortalı olmak anlamının çıkarılacağı doğa'dır. Nitekim; sonradan sigortalı bir işte çalışma nedeniyle yaşlılık aylığının kesilmesi hallerini düzenleyen aynı yasanın 63 ncü maddesindeki yeni «Sigortalı» iş dairemizin oturmuş görüşü ile 506 sayılı yasa yönünden «Sigortalı» olma anlamında kabul edilmektedir. Bu görüşün sonucu olarak ta yaşlılık aylığı bağlanmasından sonra Bağ-Kur yasasına göre sigortalı olmayı gerektiren bir işte çalışmak, ay-

lığın kesilmesini gerektiren hallerden bulunmamaktadır. Son olarak: Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan bir kişinin hayatı boyunca velevki, Bağ-Kur Yasası uyarınca zorunlu şekilde sigortalı olmayı gerektiren iş olsun, herhangi bir işte çalışmasına engel olunamıyacağı da söz götürmez.

Mahkemece bu maddi ve hukuki olgular gözönünde tutulmaksızın yazılı nedenlerle Sosyal Sigortalar Kurumunun davasının kabulüne karar verilmesi usule ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

SONUÇ : Temyiz edilen hükmün yukarda açıklanan nedenle BOZULMASINA, oyçokluğuyla karar verildi.

BOZMA KARARİNDAN ÖNCE YÜRÜRLÜĞE GİRMİŞ TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNE GÖRE ZARAR VE TAZMİNAT BELİRLENMESİ YASAYA AYKIRI DEĞİLDİR

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU

E. 1978/10 - 218
K. 1980/1360
T. 22.2.1980

ÖZET : Bozma kararından önce yürürlüğe girmiş toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre zarar ve tazminat belirlenmesinde, usul ve yasaya aykırı yön yoktur.

DAVA : Taraflar arasındaki tazminat davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; İstanbul 6. İş Mahkemesince davanın kabulüne dair verilen 20.9.1976 gün ve 5/2116 sayılı kararın incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmesi üzerine;

Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin 24.6.1977 gün ve 6806 - 3965 sayılı ilamı : (... Tazminat miktarını saptayan mahkemenin 31.3.1975 tarihli kararı sadece davalı tarafından temyiz edilmiş olup 9.12.1975 günlü kararla davalı lehine bozulmuştur. Bu durumda mahkemenin söz konusu kararı davacı bakımından kesinleşmiştir. Bu yön gözönünde tutulmadan kesinleşmiştir. Bu yön gözönünde tutulmadan sonradan yürürlüğe giren toplu sözleşmelerin tazminat miktarının saptanmasında nazara alınması usul ve yasaya aykırıdır). Nedeniyle ve diğer yönlerden bozularak dosya yerine geri çevrilmekle yeniden yapılan yargılama sonunda; mahkemece yukarıda belirtilen bozma nedenine karşı önceki kararda direnilmiş diğer bozma nedenlerine uyulmuştur.

KARAR : Hukuk Genel Kurulunca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüşüldü.

1 — Tarafların iddia ve savunmalarına, dosyadaki kağıtlara, gerektirici nedenlere ve özellikle bozmadan önce yürürlüğe girmiş olan toplu sözleşme konusunda usuli kazanılmış haktan söz edilemiyeceği için bu toplu sözleşme hükümleri gözönünde tutularak zarar ve tazminat hesabı yapılmasında usul ve yasaya aykırılık bulunmadığından hükmün direnmeye ilişkin kısmı onanmalıdır.

2 — Taraf vekillerinin bozmaya uyma sonucu verilen karara temyiz itirazlarının özel dairece incelenmesi gerekir.

SONUÇ : 1 — Direnmeye yöneltilen itirazların reddiyle hükmün direnmeye ilişkin kısmının onanmasına,

2 — Bozma uyarınca verilen hüküm fıkralarına karşı yöneltilen temyiz itirazlarının incelenmesi için dosyanın 10. Hukuk Dairesine gönderilmesine oybirliğiyle karar verildi.

YILLIK İKRAMİYE TUTARI İŞÇİNİN ÇALIŞMA SÜRESİ DİKKATE ALINARAK HESAPLANIR

YARGITAY DOKUZUNCU HUKUK DAİRESİ
E. 1980/537
K. 1980/771
T. 5.2.1980

ÖZET : İşyerinde ikramiye ödenmesi öngörülmüşse, bunun miktarı, işçinin çalıştığı süreye göre belirlenir.

DAVA : Davacı, fazla çalışma parası, ikramiye alacağı ile kötüniyet ve sendikacılık tazminatının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir. Mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde taraflar avukatlarınca temyiz edilmekle dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü :

KARAR : 1 — Dosyadaki yazılara, toplanan delillere ve kararın dayandığı kanuni gerektirici nedenlere göre, davalının tüm temyiz itirazları ile davacının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2 — Davacının istekleri arasında bulunan yılda bir maaş tutarındaki ikramiyesinin dosya münderecatile delillerden ikramiyenin her yıl verilmek sure - tiyle iş akdinin unsurları haline geldiği anlaşılmaktadır.

1972 yılı davacıya ödenmesi gereken ikramiye miktarı tesbit edilerek o yıl çalıştığı süre ile orantılı miktarının hüküm altına alınması gerekir.

SONUÇ : Temyiz edilen kararın yukarıda gösterilen nedenle davacı yararına BOZULMASINA, 5.2.1980 gününde oybirliğiyle karar verildi.

ULUSLARASI SAKATLAR YILI

BİR BASIN TOPLANTISI DÜZENLEYEREK SAKATLAR YILI DOLAYISIYLA YAPILAN ÇALIŞMALARI AÇIKLAYAN SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ŞİDE: **«SAKAT OLMAK SUÇ DEĞİL FAKAT ONLARI TOPLUMDAN AYIRMAK SUÇTUR.»** DEDİ.

SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SADIK ŞİDE
1981 SAKATLAR YILI DOLAYISIYLA DÜZENLENEN BASIN TOPLANTISINDA
SORUNLARI VE ÇÖZÜM YOLLARINI ANLATTI

1981 Uluslararası Sakatlar Yılı Türkiye Koordinasyon Kurulu Başkanı, Sosyal Güvenlik Bakanı Sadık ŞİDE, Türkiye'de 4.5 milyon sakat bulunduğunu belirterek, «Sakat olmak suç değil, ama toplumların onları bünyesinden ayırması, kenara itmesi en büyük suçtur.» demiştir.

1981 Uluslararası Sakatlar Yılı dolayısıyla bir Basın Toplantısı düzenleyen Sadık ŞİDE, 1981 yılında bu konuda yapılacak çalışmaları anlatmış, sakatların eğitimi amacıyla S.S.K. tarafından Atatürk Rehabilitasyon Merkezi kurulacağını söylemiştir. Sakatlara iş bulunması konusunda yeni bir yasa tasarısı hazırlandığını açıklayan ŞİDE, sakatlara götürülen hizmetlerin bir bakanlıkta toplanması gerektiğini öne sürmüştür.

Sakatlar Yılı Türkiye Koordinasyon Kurulu Başkanı ŞİDE, konuşmasında özetle şöyle demiştir :

«Bilindiği gibi, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 16 Aralık 1976 tarihinde aldığı bir kararla 1981 yılını «Uluslararası Sakatlar Yılı» olarak ilân etmiştir. Bu karara paralel olarak ülkemizde, insanlık açısından büyük önem taşıyan sakatlarla ilgili çalışmalar yapmak üzere, «1981 Uluslararası Sakatlar Yılı Türkiye Koordinasyon Kurulu» teşkil edilmiş olup, 1979 yılından bu yana çalışmalarını sürdürmektedir.

Bugün dünyada 450 milyon insanın ruhsal ve bedensel yönden sakat olduğu tesbit edilmiştir. Ülkemizde de yaklaşık olarak sakat insan sayısının 4.5 milyona ulaştığı belirlenmiş, bunların 1,5 milyonuna özel ilgi gösterilmesi gerektiği görülmüştür. Gerek ülkemizde, gerekse sakatların çoğunluğunun yaşamakta olduğu bizim gibi az gelişmiş ülkelerde sakatlara götürülen hizmetlerin bu rakkamlar karşısında ne kadar kısır kaldığına dikkat edilecek olursa, sakatların tedavisi, rehabilitasyonu ve onların hayat şartlarının düzeltilmesi zaruretinin artık insanlık onuru haline geldiği açıkça ortaya çıkar.»

1981 Yılı Uluslararası Sakatlar Yılında ileriye dönük olarak yapılacak çalışmaları,

— Sakat çocukların eğitimi,
— Sakatlarla ilgili genel eğitim,
— Kazaları önleyici düzenlemeler,
— Vergi yasaları,
— Ve sakatların yaşam sorunları ile ilgili yasal düzenlemeler olarak özetleyen Sadık ŞİDE şöyle devam etmiştir :

«Bugün ülkemizde doğuştan olmayan sakatlığı önleyici acil yardım hizmetlerinin yeterli olduğunu söylememiz mümkün değildir. Bu nedenle acil yardım hastanelerinin artırılmasını toplumun sağlığı yönünden faydalı görmekteyiz.

Çeşitli resmi ve özel kuruluşların sakatlara yardım ederek, onları topluma kazandırmak yönünden pek çok görevleri vardır. Bakanlığımıza bağlı Sosyal Sigortalar Kurumu, bir Atatürk Rehabilitasyon Merkezi açma hazırlığı içindedir. Bunu gerçekleştirebildiğimiz taktirde bir hizmeti yerine getirebilmenin mutluluğunu milletçe duyacağız.

Diğer taraftan, sakatlara iş bulma konusu da önemli bir sorundur. 1475 sayılı kanuna göre işyerlerinde yüzde 2 oranında hükümlü ve sakat çalıştırılması zorunlu bulunmakla beraber, buna uyulmadığı bir gerçektir. Bu konuda Kurulumuzca hazırlanacak bir tasarı taslağı en kısa zamanda Çalışma Bakanlığına sunulacaktır.»

Prof. Dr. RIDVAN EGE: "Sakatlar, sosyal ve ekonomik imkânlardan gerekli payı almalıdır."

Uluslararası Sakatlar Yılı Milli Koordinasyon Kurulu Türkiye Teknik Başkanı Prof. Dr. Rıdvan Ege de, Sosyal Güvenlik Bakanı ŞİDE'den sonra bazı açıklamalarda bulundu.

Sakatlar için yurdumuzdaki sağlık tesislerinin ve rehabilitasyon hizmetlerinin çok yetersiz kaldığına işaret eden Prof. Ege, Türkiye'de oluşan sakatlıkların nedeni üzerinde durdu.

Teknik Komite çalışmaları konusunda da ayrıntılı bilgiler veren Rıdvan Ege, sakatlıkların tedavisi, alınacak önlemler, rehabilitasyon hizmetleri ve gerekli yasal düzenlemelerin nelerden ibaret olması gerektiğini açıkladı.

Sakatlara iş bulma konusuna da temas eden Milli Koordinasyon Kurulu Teknik Başkanı Prof. Dr. Rıdvan EGE, sözlerini şöyle tamamladı :

SAKATLARA İŞ BULMA :

1475 sayılı yasa 23. maddesi iş yerlerinde yüzde 2 oranında hükümlü ve sakat çalıştırmayı öngörmektedir. Fakat bugüne kadar bu yasa uyarınca işe alınan sakat sayısı 2000'i aşmamaktadır. İşverenler sakat kişiye göre vücudu sağlam olan hükümlüleri tercih etmektedir. Aslında bu yasa hükmünü uygulamıyanların cezası 500.— TL. sıdır. Bu nedenle bu yasanın değiştirilerek, hükümlülere ait uygulamalardan ayrılarak yalnız sakatlar için en az yüzde 2 (nüfusun yüzde 10 u sakat olduğundan) oranında iş verilmesi, sakat çalıştırmak istemiyen iş yerlerinin yüzde 2 oranında açılacak bir fona asgari ücret ödiyerek çalışmıyan sakatlara bu fondan ödeme yapılması gerekir. Bu konuda hazırlanmakta olan bir yasa taslağı Kurulumuzca Çalışma Bakanlığına sunulacaktır.

Sakat kişi, özürü olduğundan belki sağlam insan kadar hareket gücüne sahip değildir ama kusurunu gidermede daha dikkatli, daha çalışkandır ve daha az kusur yapmaya özen gösterir. Bedensel kusurlarının hoş görülmesi için daha sevecen ve fedakârdır, yalnız biraz fazla duyarlıdır bazen de alıngan olabilir. Bu nedenlerle sakat kişilere kamu sektörü veya özel sektörde iş verildiğinde en az sağlamlar kadar başarılı olurlar: Böylece Birleşmiş Milletler Karar ve Genelgesinin 6. maddesinde yer aldığı gibi sakat kişileri farklı ihtiyaçları ve yetenekleri olan özel bir sınıf gibi tecrit edilmez, ancak kendi kendilerine yeterli olmak için çalışmak isterken özel zorlukları olan bir gurup olarak görmek gerekir.

SAKATLIK SUÇ DEĞİL :

Türk Milletinin yüreğinde zengin bir sevgi hazinesi olduğu için sakat kişiye severek yaklaşır. Aile yapımızda dinimiz, töre ve geleneklerimiz ve miras hukuku yönünden nasıl çocuklarımızdan birini diğerinden ayıramazsak, Türk toplumu sakat ve sağlam yurttaşları arasında ayrıcalık göstermez. Bu nedenle biz 1981 Sakatlar Yılında bu yüreğimizdeki sevgi ve içimizdeki ayrılmazlık duygulariyle herşeyimizi onlarla daha candan paylaşmalıyız. Kişi, aile, toplum, dernekler, kurumlar ve devlet olarak sakat kişiyi sağlam kişiden ayrı bir yaratık gibi işlem yapmadan, ona hissettirmeden onu yararlı duruma getirmeliyiz. Nüfusun yüzde 10 u kadar olan bu kişilerin toplum çarkının zorunlu ve önemli bir dişlisi olduğu hatırdan çıkarılmamalıdır. Nasıl bu çarkın dişlilerinden bir veya birkaçı bozulunca veya devre dışı bırakılırsa, çarkın dönmesi bozulması, sakat kişilere hakettikleri önemi ve ilgiyi göstermiyen toplumun da sosyal çarkı bozulur, sakatlanır.

Aslında onların doğuştan, kaza veya hastalık sonucu sonradan sakat olmalarını da bilgisizliğin, ilgisizliğin, sosyal ve ekonomik şartların, ailenin ve devletin kusur payı olmadığı söylenebilir mi?

Bu nedenle sakatı acıyarak ve yardımla değil, eğiterek ve çalıştırarak korumalıyız. Çünkü sakat olmak suç değil, sakatı güçsüz ve işsiz bırakmak suçtur. Sakatı eğitip iş sahibi yaparak onu tüketici olmaktan kurtarır, üretici yaparak mutlu ve yararlı duruma getiririz. Böylece onu bekleyici, karamsar, yatalak ve asalak olmaktan yapıcı, paylaşıcı ve verimli duruma getiririz.»

BASIN TOPLANTISINDA PROF. DR. RIDVAN EGE DE BİR KONUŞMA YAPTI.

ekonomik rapor

Geçen yıldan kalan ekonomik görüntü

1980 yılı da geride kaldı. Ekonomide yeni arayış ve önlem türleri uygulamalarının denendiği 1980 de Türkiye ekonomisi genel olarak daralmaların göstergeleriyle yüklüydü. Bu daralmalar içinde, belki de tek genişleme enflâsyonda gözlendi.

«25 Ocak kararları» olarak anılan ve 1980 e damgasını vuran önlemlerin tartışması, ilk gün başladı ve yıl sonunda yoğunlaştı, önümüzdeki dönemde de sürecek. «25 Ocak kararları» özünde, liberal ekonomi uygulamasının önemli koşullarını taşıyordu. Ancak, kararlar liberal ekonominin tüm istemlerine yanıt vermekten de uzaktı. Bu nitelikleriyle, kararlar, uygulamada kaldığı sürece konjonktürel irdelemelerde, yürürlük süresinden sonra da tarihsel yorumlarda önemini koruyacaktır.

1980 yılının son günlerinde, yine «25 Ocak kararları»'nın bir unsuru olan gelirden alınan vergilerdeki değişiklik tasarıları sonuçlandırıldı. Gelir ve Kurumlar Vergilerinde değişiklikler, kesin biçimini aldı. Yasaların yürürlüğe girmesinde iki önemli kriterin bulunduğu da dikkatten kaçmadı. Bunlardan ilki, talep artırıcı etkilerden kaçınmak, ikincisi de 1981 yılı bütçe kaynaklarını, gerçekçi vergi uygulamalarına oturtmak oldu.

Toplu sözleşmelerden yararlanan işçilerin vergi yasalarıyla net gelirinde ortaya çıkacak artışların Bakanlar Kurulu'nca saptanacak ödeme planına göre işçilere verilmesi kararı, yeni bir talep baskısını önleme amacını taşıyor. 1982 yılı sonuna dek uzatılan uygulama süresi, vergi yasalarının net gelir artırıcı etkisini en aza indirdi.

Öte yandan, beyannameli mükelleflere peşin vergi ödeme ilkesinin getirilişi de 1981 yılı bütçe uygulamasında gerçekçi kaynaklara kavuşma olanağı yaratma özelliği taşıyor.

Bu iki uygulama, vergi yasalarının orta vadede yaratacağı gelir etkilerini yakınlaştırmayı, böylece «25 Ocak kararları»'nın sonuçlarını daha kısa dönemde almayı amaçlıyor.

Geçtiğimiz hafta içinde, bankaların mevduata uyguladıkları faiz oranlarını yeniden yükseltmeleri de ekonomik gelişimler arasında dikkati çeken noktalardan biri oldu. Vadeli mevduat uygulamasında 1 - 4 yıl arasındaki vadenin kademeli olmasının uygulamada bir yarar sağlamadığını gözleyen bankalar, 1 yılı aşan tüm mevduata aynı oranda faiz verme kararı aldılar. Yeni faiz oranlarının, tahvil piyasasına da yansıması bekleniyor. Mevduat faizinin yükseltildiği bir dönemde kredi faiz oranlarının sabit tutulması tercihi, kredi kullanımının son aylarda yüksek maliyet nedeniyle azalmasından da etkilendi.

MEVDUAT FAİZ ORANLARI YENİDEN YÜKSELTİLDİ

Bankalar, mevduata uygulanan faiz oranlarını 1 Ocak 1981 den geçerli olmak üzere yeniden yükselttiler. Yeni uygulamayla, 1 yıldan fazla vadeli mevduat için kademeli faiz uygulaması kaldırıldı. 1 yıldan fazla mevduatın tümüne tek tip yüzde 40 faiz uygulanacak. Yeni kararla yıllık peşin faiz ödemesi de kaldırıldı. Bilindiği gibi daha önce, 1 yıldan fazla vadeli mevduata 4 yıla dek kademeli olarak yüzde 33 ile yüzde 36 arasında faiz uygulanıyor, yıllık peşin faiz durumunda bu oran yüzde 25 - 28 arasında değişiyordu.

Bankalar, mevduat faiz oranlarını yeniden belirlerken, kredi faiz oranlarını yükseltmediler. Aylık peşin faiz uygulanması durumunda 1 yıldan fazla vadeli mevduat için yüzde 35 faiz oranı saptandı. 1 Temmuz 1980' de yürürlüğe giren faiz oranların da aylık peşin faiz, 1 - 2 yıl vadeli mevduat için yüzde 29, 2 - 3 yıl vadeli mevduat için yüzde 30, 3 - 4 yıl vadeli mevduat için yüzde 31, 4 yıldan fazla vadeli mevduat için de yüzde 32 idi.

EMİSYON HACMİ DARALDI

Aralık ayının ikinci haftasında, emisyon hacmi, 6 milyar 478 milyon lira azalmayla, 271 milyar 830 milyon liraya indi. Düşüşte, kredilerdeki duraklama, Merkez Bankası mevduatındaki yükselme ve «sair aktifler»'deki gerileme etkili oldu.

5 - 12 Aralık günleri arasında Merkez Bankası kredilerinin toplamı 436 milyon lira azaldı. Kamu kesiminin kullandığı krediler, 829 milyon lira, bankalara yönelik krediler 1 milyar 83 milyon lira gerilerken, tarımsal amaçlı kooperatif kullanımlarında 1 milyar 416 milyon lira artış gerçekleşti. Kamu kesiminin kredi kullanımlarındaki azalma, Hazine Kısa Vadeli Avanslardaki 494 milyon lira, Kamu İktisadi Kuruluşlarının kullanımlarındaki 275 milyon lira gerilemeden etkilendi. Merkez Banka - sı'ndaki resmi mevduat toplamı ise hafta içinde 5 milyar 875 milyon lira artarak 52 milyar 46 milyon liraya vardı.

Bilgi alınan Aralık'ın son haftasında, Merkez Bankası Mevduatı toplamındaki artış da, 5 milyar 232 milyon lira olarak belirlendi. Kamu kesiminin mevduatındaki yükselmeye karşılık, «muhtelif» mevduat türünde gerileme oldu. Bankaların serbest mevduatı ise son haftalarda ilk kez yükselme kaydetti. Serbest mevduattaki 1 milyar 90 milyon lira artışın yanısıra, mevduat munzam karşılıkları toplamı 747 milyon lira azalma gösterdi.

AET GÜMRÜK İNDİRİMİ

Avrupa Ekonomik Topluluğuna satılan Türk tarım ürünlerine uygulanan gümrük vergileri - nin 6 yıl içinde kademeli olarak kaldırılacağı takvim yürürlüğe girdi. Ancak gümrük indirimleri, AET tarafından bazı ürünler için kontenjanlı olarak uygulanacak.

Fındık için yıllık tarife kontenjanı 25 bin ton, kayısı ezmesi için de 90 bin ton olarak belirlendi. Ortak gümrük tarifesinin 1 pozisyonunda yer alan domates salçası ve konserve domatesler için gümrük vergilerinde indirim 16 bin 500 tonluk tarife kontenjanı çerçevesinde yapılacak.

Turfanda patates 1 Ocak - 31 Mart, fasulye 1 Kasım - 30 Nisan, soğan 15 Şubat - 30 Nisan, kabak 1 Aralık - 29 Şubat, bakla 1 Temmuz - 30 Nisan, patlıcan 15 Ocak - 30 Nisan, Kereviz 1 Ocak - 30 Nisan, taze üzüm 15 Kasım - 30 Nisan, erik 1 Mayıs - 15 Haziran, kavun 1 Kasım - 31 Mayıs, karpuz 1 Nisan - 15 Haziran tarihleri arasında indirimli gümrük vergisi uygulamasına tabi tutulacak.

ONBİR AYLIK İHRACAT 2.3 MİLYAR DOLAR

Türkiye'nin Kasım ayı sonundaki toplam 1980 yılı ihracatı 2.34 milyar dolarla Cumhuriyet tarihinin en yüksek değerine ulaştı.

İhracatta, ayrıca 1979 yılının aynı döneminde yapılan 2.05 milyar dolarlık ihracat değerine göre yüzde 14.5 lik bir artış sağlanmasına rağmen, 1980 yılı içinde hedeflenen büyüklüğün gerisinde kalınacak.

Kasım ayında 326.5 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirildi. Bu tutar, 1980 yılının başından bu yana gerçekleştirilen en yüksek aylık ihracat oldu. Ayrıca, aylık ihracat değeri Aralık 1978' den sonra ilk defa 300 milyon doların üzerine çıktı.

Öte yandan, Kasım ayı ihracatı, 1979 yılının aynı ayındaki 212.8 milyon dolarlık ihracata göre yüzde 53.4 oranında daha fazla gerçekleştirilmiş oldu.

TURİZM GELİRİMİZ ARTIYOR MU?

1980 Ocak - Eylül dönemi turizm gelirimiz 252.2 milyon dolar olarak gerçekleşti. 1979'un eş döneminde ise 223.5 milyon dolar idi. Böylece yüzde 12.8 oranında bir artış gözlendi.

Ocak - Eylül dönemi turizm giderimiz ise, 92.7 milyon dolara 1980'de ulaşırken, aynı dönem 1979'da 63.7 milyon doları bulmuştu. Böylece aradaki artış yüzdesi 45.5 olarak gerçekleşti.

Ocak - Eylül dönemi turizm gelirlerimizin ödemeler dengesine olan net katkısı 159.5 milyon dolar oldu. Bu miktar aynı dönemdeki 2 milyar 610 milyon dolar tutarındaki dış ticaret açığımızın yüzde 6.1'ini karşılıyabiliyor. 1979 yılı Ocak - Eylül dönemi net turizm geliri aynı düzeyde 159.8 milyon dolar olmuştu. Bu yılki dış ticaret açığımızın geçen yıldan daha yüksek olması nedeniyle, geçen yıl bu açığın yüzde 8.1'i turizm gelirinden finanse edilmişti.

Öte yandan, 1980 Ocak - Ağustos döneminde 881 bin 380 yabancı turist yurdumuza geldi. 1979'da ise bu rakam bir milyon 463 idi.

İTİA öğretim görevlisi Atilla Bağrıaçık yıl sonuna kadar turizm gelirlerimizin 300 milyon dolar dolayında gerçekleşeceğini tahmin ederek, Yunanistan'ın 2 milyar, İspanya'nın 6 milyar dolarlık turizm geliri karşısında Türkiye'nin turizm gelirlerinin çok düşük olduğunu belirterek, Yunanistan'ın turizm modelin - den de yararlanıp şu önlemlerin alınmasının gerekliliği üzerinde durdu :

1 — Turizm faaliyetlerinin tek elden yönetimi için Yunanistan' da olduğu gibi, ülkemizde de ulusal bir turizm organizasyonu kurulmalı. Turistik tesis, hizmet ve projeler bu kuruluş tarafından denetlenmeli, yönlendiril - meli, uygulamanın kontrolü ise, pazar polisi ile turizm polisi tarafından titizlikle yürütülmeli - dir.

2 — Ülkemiz kendine özgü turizm sloganları oluşturmalı.

3 — Dış satım ürünlerimizin üzerine turizm reklamları yapılmalı.

4 — Dış ülkelerdeki turizm ateşeliklerimiz diplomatik nitelikten çok ticari nitelik taşımalı.

5 — Turizm arzında hareket noktamız, tamamen turistin bek lentilerinin neler olduğunun saptanıp gerçekleştirilmesi olma - lı.

DIŞTA OLUP-BİTENLER

ALMANYA'DAKİ TÜRKLERİN SAYISI BU YIL 1.5 MİLYONA YAKLAŞTI

Financial Times gazetesinin Alman kaynaklarından derlediği rakamlar, Federal Almanya'daki yabancıların sayısının rekor düzeye çıktığını ve en büyük artışın Türkler'de olduğunu gösteriyor. Buna göre, 1979 Eylülünden 1980 Eylulüne kadar geçen süre içinde Almanya'daki yabancıların sayısı 310 bin artarken, bu artışın 194 bini Türklerden kaynaklandı. Son yıldaki artışlarla sayıları 4.5 milyona yaklaşan Almanya'daki yabancıların üçte birini Türkler oluşturuyor.

Federal Almanya da işsiz sayısı politik bakımdan «tehlikeli sınır» sayılan bir milyona yaklaşırken, ülkede 2 milyonu aşkın yabancı işçinin çalışması giderek yoğunlaşan tepkilere yol açıyor. Ayrıca 1979'da, 63.1 milyon olan Almanya nüfusunun yaklaşık yüzde 7'sini yabancıların oluşturması, çeşitli sosyal tepkileri ve sorunları beraberinde getiriyor. En yoğun tepkiler ise, Türklere yöneliyor.

Eylül 1980 itibariyle Almanya'da bulunan yabancıların sayısı şöyle :

Türkler	: 1 Milyon 462 bin
Yugoslavlar	: 632 bin
Italyaniar	: 618 bin
İspanyollar	: 180 bin
Portekizliler	: 112 bin
Yunanlılar	: 297 bin
Diğerleri	: 1 milyon 151 bin
T O P L A M	: 4 Milyon 453 bin

AVRUPA'DA KAÇAK İŞÇİ SAYISI SÜREKLİ ARTIYOR...

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nun açıklamasına göre, Batılı ülkelerde kaçak işçi sayısı sürekli artıyor. Düşük ücretlerin ve yüksek vergilerin işçileri ikinci bir işte kaçak olarak çalışmaya zorladığı belirtilen raporda, özellikle Italya'da kaçak işçi sayısının son yıllarda 2 milyon kişiye ulaştığı açıklandı.

Ikinci işlerinde sigortasız ve iş güvencesi olmadan çalışan işçiler, hükümetlerin gelirlerinde de önemli düşüşlere neden oluyorlar. ILO yaptığı açıklamada, sadece Almanya'da kaçak olarak çalışan işçilerin vergilendirilememesinden doğan vergi kaybının 10 milyar mark (yaklaşık 450 milyar lira) tuttuğunu belirtti.

SOVYETLER BİRLİĞİNDE İKİ MİLYON İŞÇİ AÇIĞI VAR...

Birçok ülkede işsizlik artıp ekonominin en önemli sorunlarından biri durumuna gelirken, Sovyet demografı (nüfus bilimcisi) Viktor Perevedensver, İngiliz «Daily Telegraph» gazetesinde de yayınlanan bir araştırmasında Sovyetler Birliğinde 2 milyon kişilik işgücü açığı olduğunu belirtti.

2 Milyon kişilik işgücü açığı sonucunda Sovyetler Birliğinde bir çok işletmenin düşük kapasite ile çalışmak zorunda kalması şimdi Sovyet plancılarını en çok düşündüren konuların başında geliyor.

Yıllarca Başkent Moskova'da, iş bürolarında 100 bin kişinin başvurusunu bekleyen iş duyuruları bulunuyor. Fabrikaların dışında bir çok kollektif çiftlik ve devlet çiftliğinde de özellikle kalifiye işgücüne olan ihtiyacın büyüdüğü kaydediliyor.

İşgücü açığının giderek artmasında en büyük etkenin ikinci Dünya Savaşında 20 milyon kişinin ölümünün yol açtığı nüfus açığının kapanmaması olduğu belirtilmekte. Sovyetler Birliğinde işgücü açığının büyümesinin yanısıra, özellikle son yıllarda üretken ekonomik sektörlerden üretken olmayanlara doğru bir işgücü kaymasının olduğu ifade ediliyor. Araştırmada, işgücünün fabrikalar, madenler ve çiftliklerden hizmetler sektörüne kaymasının bir sonucu olarak bu sektördeki 7 yıllık işgücü artışının diğerlerine göre iki misli fazla olduğu kaydediliyor.

ÜRDÜN TÜRK SOĞANININ SIRTINDAN 40 MİLYON DOLAR KAR SAĞLADI

Istanbul Ticaret Odası uzmanlarınca yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre, Ürdün 1979 yılında Türkiye'den satın aldığı 62 bin ton soğanı «swiç» adı verilen operasyonla başka ülkelere satarak 40 milyon dolar (yaklaşık 400 milyon lira) kâr sağladı.

1979 yılı Türkiye'nin soğan ihracatının yüzde 85 gibi çok büyük bir bölümünü satın alan Ürdünlü tüccarlar, Türkiye'ye 8 milyon dolar ödediler.

Buna karşılık 62 bin ton soğanı 48 milyon dolar karşılığı çeşitli Arap ülkelerine satarak çok büyük kâr sağladılar.

HİNDİSTAN'DA 2 BİN KÖYLÜ VE TARIM İŞÇİSİ TUTUKLANDI

Hindistan'ın Maharsthra eyaletindeki gösterilerde, 2 bin dolayında tarım işçisi ve üreticinin güvenlik güçlerince tutuklandığı bildirildi. İşçi ve üreticilerin, tarım ürünlerine uygulanan taban fiyatının yükseltilmesi istemiyle giriştikleri gösteriler, polisin müdahalesiyle çatışmaya dönüşürken, muhalefetteki siyasi partilerin eylemi desteklediği kaydedildi. Bu arada, hareketi desteklemek için eyalet çapında yapılan genel grev çağrısına çok sayıda katılma olduğu ifade edildi. Tutuklananlar arasında, Hindistan'ın dışişleri eski bakanlarından Chavan ile Maharsthra eyaleti eski başbakanının da bulunduğu, verilen haberler arasında.

DIŞ ÜLKELERDEKİ TÜRK İŞÇİLERİ 243 ŞİRKET KURDU

Dış ülkelerde çalışan işçilerimizin, 1980 yılı içinde toplam 243 şirket kurdukları açıklandı. Verilen bilgiye göre, bu şirketlere yurtdışında çalışan 39 bin 909 işçi olmak üzere, 115 bin 128 kişi ortak bulunuyor. Şirketlerin toplam sermayesinin 8 milyar 152 milyon liraya ulaştığı, 12 bin yeni işyerini faaliyete geçirdikleri kaydedildi. Öte yandan aynı dönem içinde değişik amaçlarla kurulan dernek sayısı da 506 olarak saptandı. Bu derneklerin 367'si sosyal, 139'u da dinsel nitelikte. Araştırmada, en çok derneğin Avusturalya'da kurulduğu ifade edildi. Bu ülkede 1980 yılında 33 dernek faaliyete geçti.

YURTDIŞINDAKİ İŞÇİLERİN ÖLÜM NEDENLERİNİN BAŞINDA TRAFİK KAZALARI GELİYOR

Yurtdışında çalışmakta olan Türk işçilerinin büyük bölümünün trafik kazaları nedeniyle yaşamlarını yitirdikleri açıklandı. Çalışma Bakanlığı tarafından yapılan bir araştırmaya göre; trafik kazaları sonucu yaşamını yitirenlerin sayısı yüzde 20'ye ulaştı. Ölüm nedenleri arasında, işkazaları ikinci sırada yer alıyor. Bu nedenle ölüm oranı da yüzde 10 olarak saptandı. Hastalık ve geç tedavi gibi ölüm nedenleri ise geri sıralarda yer almakta.

CHRYSLER FİRMASI İŞÇİ ÜCRETLERİNİ DONDURMAK İSTİYOR

ABD ve dünyanın ünlü otomobil firmalarından Chrysler'in, içinde bulunduğu ekonomik zorluklar nedeniyle işçi ücretlerini dondurmak istediği bildiriliyor. Chrysler işçilerinin örgütlü bulunduğu UAW / Oto İşçileri Sendikası ile Chrysler yönetimi arasında, konuya ilişkin olarak yapılan bir dizi görüşmenin sonuçsuz kaldığı kaydedilirken, tarafların «son kez» pazarlık masasına oturacakları açıklandı. Sendika başkanı Douglas Frazer «bu görüşmeden de bir sonuç beklemiyorum» dedi. ABD'nin üçüncü büyük otomobil firması olan Chryslerin ekonomik bunalımını çözümlemek amacıyla, devlet 1.5 milyar dolar tutarında yardım yapmayı öngörüyor. Bunun yanısıra firma, 1981 yılını çıkarabilmek için de, ihtiyaç duyduğu 1 milyar doları, işçi ücretlerini dondurarak sağlamayı planlıyor.

LEYLAND FABRİKALARINDA DİRENİŞ SONA ERDİ

İngiltere'de British Leyland otomobil firmasına bağlı bir fabrikada, 8 kişinin işten çıkarılmasını protesto amacıyla başlatılan direnişe son verildiği bildirildi. Firmanın Longbridge Fabrikası işçilerinin 18 Aralık'ta başlattıkları direnişin, sorunun Hakem Kurulu'nca ele alınması üzerine kaldırıldığı kaydedildi. Fabrikada çalışan 1.500 işçinin bağlı olduğu Sendika yönetimi, yaptığı açıklamada, çıkarılanların yeniden işe alınabileceklerine ilişkin adımlar atıldığı gerekçesiyle, eyleme son verildiğini bildirdi.

F. ALMANYA'DA İŞSİZ SAYISI 1 MİLYONU AŞTI

Federal Almanya'nın, 1981 yılına 1 milyon 8 bin işsizle girdiği açıklandı. Federal Çalışma Bakanlığı, bu sayının 1980 kasım ayı sonunda, 967 bin 500 olarak belirlendiğini bildirdi. Bakanlık verilerine göre, 1980 yılında aylık ortalama işsiz sayısı, 900 bin dolayında saptandı.

İÇTE OLUP - BİTENLER

BİR YILDA 185 BİN İŞKAZASI MEYDANA GELDİ

Türkiye'de son 1 yıl içinde 185 bin 635 işkazası meydana geldiği açıklandı.. Sosyal Sigortalar Kurumu'nca yapılan belirlemelere göre, bu işkazalarından 179 bin erkek, 6 bin 635 de kadın işçi zarar gördü. Bu arada, kadın ve çocuk işçilerin, işkazasına en az uğrayan kesimi oluşturduğu kaydedilirken, en fazla kazanın 25 - 29 yaş grubundaki işçilerde görüldüğü ifade edildi. Öte yandan, meslek hastalıklarının yoğun olduğu işkollarının başında, madencilik geliyor. Son bir yılda meslek hastalığına yakalanan 409 işçinin 151'inin Zonguldak Kömür İşletmelerinde çalıştığı saptandı. Sıralamada Yapı ikinci, Metal İşkolu ise üçüncülüğü alıyor.

ÇALIŞAN KADIN SAYISINDA AZALMA VAR

1970 - 1980 döneminde çalışan kadın sayısında yüzde 8 dolayında azalma kaydedildiği bildirildi. Yapılan istatistikler, 1970'den bu yana toplam çalışanlar içinde kadınların payının yüzde 43'ten 35'e düştüğünü ortaya koyuyor. Belirlemelere göre, Türkiye'de «Ekonomik açıdan faal» kadın sayısı 5 milyon 950 bin. Çalışan kadınların yüzde 90'ı tarım ve ormancılık alanında bulunuyor. Bu arada, sendikalı kadın işçi sayısı da yaklaşık 285 bin olarak belirlendi.

SSK PRİMLERİNİN GECİKME FAİZİ ARTIYOR

Sosyal Sigortalar primlerinden alınan gecikme faizinin yükseltileceği bildirildi. Hazırlanan yasa tasarısına göre, kamu ve özel sektör kuruluşlarından, prim ödemeyi geciktirenler, ilk yıl için yüzde 43, ikinci yıl için de yüzde 36 faiz ödemek zorunda kalacak. Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca hazırlanan ve halen Milli Güvenlik Konseyi gündeminde bulunduğu bildirilen yasa tasarısı, ödemesi geciken prim borçlarından alınacak faiz cezalarını şu yönteme bağlıyor: Gecikmenin ilk ayında yüzde 10 öteki her ay için yüzde 3 olmak üzere, yılda toplam yüzde 43 faiz eklenecek. Gecikme 2. yıla sarktığı takdirde, her ay için yüzde 3 oranında faiz cezası tahakkuk ettirilecek.

İŞE DEVAMSIZLIK BÜYÜK KURULUŞLARDA DAHA FAZLA

Büyük ölçekli kuruluşlarda işe devamsızlığın, küçüklere oranla daha fazla olduğu savunuluyor. MPM/Milli Prodüktivite Merkezi tarafından yapılan bir araştırmada, «Sanayinin türü, işletme büyüklüğü, cinsiyet, nitelik ve yaş durumu devamsızlıkta başlıca rolü oynamaktadır» denildi ve devamsızlığın daha çok kadın çalışanlarda görüldüğü kaydedildi. Araştırmada ayrıca, «işçilerin nitelikleri yükseldikçe devamsızlığın azaldığı görüşüne de» yer veriliyor. Bu sonuca varılırken, «Nitelikli işçilerin, işlerinden sağladıkları tatmin ve sorumluluklarının yüksek olduğu» yorumu getiriliyor.

TÜRKİYE- İSVİÇRE SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASI İMZALANDI

Türkiye ile İsviçre arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Anlaşması uyarınca, bu ülkede çalışıp daha sonra ayrılan Türk işçiler, sigorta primlerini Türkiye'ye transfer edebilecekler. Bakanlar Kurulu'nca onaylanan anlaşmaya göre; İsviçre'de kesilen yaşlılık, malullük ve ölüm sigorta primlerinden yararlanamadan ülkeden ayrılan Türk işçiler, bu primlerin Türkiye'deki sigortalara devrini isteyebilecekler. Ancak, transferin gerçekleşmesinden sonra, bu konuda İsviçre'den hak isteminde bulunulamayacaklar.

EMEKLİ İŞÇİLERDEN DE HASTALIK PRİMİ ALINACAK

Bakanlar Kurulu'nun, hastalık sigortası primlerini yükselten yasa tasarısını kabul ederek Milli Güvenlik Konseyi'ne sunduğu bildirildi. Buna göre, hastalık sigortası prim oranının yüzde 4 olması ve işçinin emekliye ayrıldıktan sonra da, bu primi ödemesi öngörülüyor. Tasarıda ayrıca, SSK hastanelerinden yararlanan işçilerden, her muayenede 20 lira ücret alınması hükmüne de yer veriliyor. Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilileri bu değişikliklerin, SSK giderlerini kısma amacına yönelik olduğunu ifade ederken, İşçi Emeklileri Derneği Genel Başkanı Sadi Heper uygulamanın «haksızlık» olduğunu bildirdi.

Türk - İş'in Yüksek Hakem Kurulu'nda görev yapacak iki üyesi belirlendi

İCRA KURULU, EMİN KUL VE MUSTAFA BAŞOĞLU'NU YÜKSEK HAKEM KURULUNA SEÇTİ

Kuruluşumuzun Yüksek Hakem Kurulundaki iki asil üyesi ile dört yedek üyesi belirlenmiştir. İcra Kurulumuz yaptığı toplantı sonunda, TÜRK-İŞ Genel Başkan Vekili ve Ulaş-İş Federasyonu Genel Başkanı Emin KUL ile TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyesi ve Sağlık-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa BAŞOĞLU'nu asil üyeliklere seçmiştir.

TÜRK-İŞ İcra Kurulu Yüksek Hakem Kurulunda görev yapacak olan asil ve yedek üyeleri seçtikten sonra şu açıklamayı yapmıştır :

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyesi ve Sağlık-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa BAŞOĞLU

«TÜRK-İŞ İcra Kurulu, Genel Başkan İbrahim Denizcier'in başkanlığında yaptığı olağan toplantısında 2364 sayılı kanunla Yüksek Hakem Kurulu üyeliği için gereken seçimleri yaparak, üyeleri belirlemiştir.

TÜRK-İŞ Genel Başkanvekili ve TÜRK Deniz Ulaş-İş Federasyonu Genel Başkanı Emin KUL.

TÜRK-İŞ İcra Kurulu, Yüksek Hakem Kurulu çalışmalarının devamı sırasında Konfederasyonca yapılacak çalışmaları da prensip kararlarına bağlamıştır. Bu prensip kararları Yüksek Hakem Kurulu üyeliğine seçilenlerle Yönetim Kurulunun diğer üyelerine ayrıca duyurulacaktır.

TÜRK-İŞ İcra Kurulunun Yüksek Hakem Kurulu üyeliği için belirlediği isimler aşağıda gösterilmiştir :

Asil Üyeler :

Emin Kul, (TÜRK-İŞ Genel Başkan Vekili, Ulaş-İş Federasyonu Genel Başkanı)

Mustafa Başoğlu, (TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyesi, Sağlık-İş Sendikası Genel Başkanı)

Yedek Üyeler :

Kemal Özer, (TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyesi, Maden Federasyonu Genel Başkanı)

Yaşar Doğualp, (TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyesi, Şeker-İş Sendikası Genel Başkanı)

Halit Mısırlıoğlu (TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyesi, Yol-İş Federasyonu Eski Genel Başkanı)

Faruk Barut (TÜRK-İŞ) Yönetim Kurulu Üyesi, Tes-İş Federasyonu Genel Sekreteri)»

BAŞKAN VE ÖTEKİ ÜYELER :

Kısa bir sürede çalışmalarına başlaması kararlaştırılan Yüksek Hakem Kurulunun Başkanlığına da Yargıtay 9 ncu Daire Başkanı Naci Varlık getirilmiştir.

Yüksek Hakem Kurulunun öteki üyeleri ise şöyledir :

«Prof. Sefa RELSOĞLU Hükümet Temsilcisi, Rüştü ALTAY Hükümet temsilcisi, Sadettin ÖZREYEN Çalışma Bakanlığı Temsilcisi, Kâzım OSKAY Devlet Planlama Teşkilatı Temsilcisi, Albay Necati POLAT Kamu İşverenleri Temsilcisi, Kubilay ATASAYAR Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu temsilcisi.

“HÜRRİYET
VE
İSTİKLÂL
BENİM
KARAKTERİMDİR.”

K. ATATÜRK